VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIX. évfolyam 5849. sz. | Vasárnap, 1963. december 29. | 4 oldal, 20 bani

Befejeződött a Nagy Nemzetgyülés ötödik rendes ülésszaka

Szombat délben véget ért a Nagy Nemzetgyülés ötödik rendes ülésszaka.

A hivatalos páholyokban a párt és az állam vezetői foglaltak helyet.

Jelen voltak országunkban akkreditált diplomáciai képviseletek vezetői és számos meghivott.

Az 1963. évi állami terv teljesitéséről és az 1964. évi állami tervről szóló beszámolóval, valamint a jövő évi költségvetés tervezetével kapcsolatos további általános vitában a következő képviselők szólaltak fel: Isac Martin, a Szakszervezetek Központi Tanácsának elnöke, Radian Porumbescu és Roman Moldovan, az Állami Tervbizottság első alelnöke.

A Nagy Nemzetgyülés határozatot hozott, amelyben jóváhagyta az 1963. évi állami terv teljesitéséről és az 1964. évi állami tervről szóló beszámolót.

Ezután titkos szavazással jóváhagyták a Román Népköztársaság 1964. évi állami költségvetéséről szóló törvényt, miután a tervezetet szakaszonként felolvasták.

A második napirendi pontra áttérve Grigore Geamănu képviselő, az Államtanács titkára előterjesztette az 1962. december 30 és 1963. december 26. között kiadott törvényerejü rendeletek ratifikálására vonatkozó törvénytervezetet, amelyet azután titkos szavazással jóváhagytak.

A Nagy Nemzetgyülés titkos szavazással a Román NK Államtanácsának tagjává választotta Petre Constantinescu-Iasi képviselőt.

Az ülésszak munkálatait berekesztve Stefan Voitec elvtárs, a Nagy Nemzetgyülés elnöke hangsulyozta, hogy az ülésszak rendkivül eredményes volt. A Nagy Nemzetgyülés behatóan megvitatta és jóváhagyta az 1963. évi állami terv teljesitéséről és az 1964. évi állami tervről szóló beszámolót: valamint az 1964. évi állami költségvetést. A Nagy Nemzetgyülés határozatai biztositani fogják hazánk további fejlődését a szocialista épités kiteljesitésének utján, a Román Munkáspárt III. kongresszusán kijelölt program alapján.

A vita lefolyása és a határozatok jóváhagyásában megnyilvánult egyöntetüség arról tanuskodott, hogy a képviselők lelkesen helyeslik az 1964. évi népgazdaságfejlesztési terv és állami költségvetés előirányzatait. Most az a feladatunk, hogy hazánk összes dolgozóival együtt további erőfeszitéseket tegyünk az ülésszakon hozott határozatok valóra váltására.

A Nagy Nemzetgyülés elnöke befejezésül ezeket mondotta:

A napokban ünnepeljük a Román Népköztársaság kikiáltásának 16. évfordulóját, és uj esztendőbe lépünk, amelyben hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának 20. évfordulóját fogjuk megünnepelni. Engedjék meg, kedves elvtársak, hogy tiszta szivből jóegészséget, ujabb munkasikereket, jólétet, boldogságot kivánjak Önöknek, s tolmácsoljam népünk hagyományos jókivánságát: „La mulți ani!"

(Agerpres)

Megkezdte munkálatait az Arad-rajoni pártkonferencia

Tegnap délelőtt, a Kulturpalota nagytermében megkezdődtek az Arad rajoni pártkonferencia munkálatai.

A konferencia munkálatain részt vesznek a rajoni pártszervezetek által megválasztott küldöttek, nagyszámu meghivott, vállalatok és intézmények vezetői, kollektiv gazdasági elnökök, a tömegszervezetek képviselői, mezőgazdasági dolgozók, a termelésben élenjáró kollektivisták, agrármérnökök, állattenyésztési mérnökök. Részt vesznek a konferencián az RMP KB és az RMP Bánát tartományi bizottság aktivistái, a pártsajtó munkatársai.

A megnyitó beszédet Petruți Eugen elvtárs, a rajoni pártbizottság első titkára tartotta. Ezután a konferencia megválasztotta az elnökséget, amelynek tagjai a következő elvtársak: Pircea Roman, az RMP Bánát tartományi bizottságának titkára; Petruți Eugen, az RMP Arad rajoni bizottságának első titkára; Oniță Stefan, a rajoni néptanács végrehajtó bizottságának elnöke; Szanda Antal, a kisiratosi kollektiv gazdaság elnöke; Pintea Elena, a pankotai Răsăritul butorgyár munkásnője; Cioarsă Ilie, a nagylaki Victoria kollektiv gazdaság elnöke, Tirlea Ioan mérnök, a szemlaki állami gazdaság igazgatója; Izsák Mária, a horiai kollektiv gazdaság pártalapszervezetének titkára; Pătroi Ioan, a nagylaki középiskola igazgatója és Ocskó András, a pécskai GTA pártalapszervezetének titkára.

Miután megválasztotta a jegyzőkönyvet szerkesztő bizottságot, a határozat-tervezetet megszövegező bizottságot és az igazoló bizottságot, a konferencia egyhangulag elfogadta az alábbi napirendet:

1. Beszámoló az RMP Arad rajoni bizottságának tevékenységéről az elmult választásoktól mostanáig.
2. Az ellenőrző bizottság jelentése.
3. A rajoni pártbizottság, az ellenőrző bizottság és a tartományi pártkonferencia küldötteinek megválasztása.

Petruți Eugen elvtárs előterjesztette az Arad rajoni pártbizottság beszámolóját. A továbbiakban felolvastak az ellenőrző bizottság beszámolóját és a határozat-tervezetet. Ezután számos küldött és meghivott szólt hozzá az előterjesztett dokumentumokhoz.

A konferencia folytatja munkálatait.

Teljesitették évi tervüket

Értékes megvalósitások

A butorgyár városunk büszkeségének, munkaközössége még december 16-án büszkén jelenthette pártunknak: teljesitették mind az össztermelési, mind az árutermelési terv előirányzatait. Az eltelt időszakban sem lanyhult a munka üteme. Ujabbnál-ujabb, szép kivitelezésü, magas müszaki szinvonalu butorgarniturák hagyták el a korszerü üzem kapuját.

A munkások, mérnökök és technikusok a termelés minden területén kifejtett eredményes tevékenységének tulajdonitható, hogy 11 hónap alatt nem csak teljesitették de jóval tul is szárnyalták vállalásukat az önköltség csökkentésére vonatkozóan. Sikerült 2,597.000 lejt megtakaritaniok terven felül. Ugyancsak terven felül több mint 2,000.000 lej értékü jövedelmet biztositottak.

Bizonyságát adták hozzáértésüknek

Telefonon kaptuk a jelentést a Refacerea konzervgyár tervosztályának egyik dolgozójától. A jó munka meghozta gyümölcsét. December 25-ig a terv valamennyi mutatószámát maradéktalanul valóra váltották. Az össztermelési terv 102,3 mig az árutermelési terv 108,3 százalékban teljesült. Ez azt jelenti, hogy az előirányzaton felül nagymennyiségü, kitünő minőségü zöldség- és gyümölcskonzerv került forgalomba, nem kis örömére a háziasszonyoknak.

Örömhir

Az örömhir gyorsabb közlése érdekében a Készruhagyáriak is a telefont vették igénybe. Értesitették szerkesztőségünket, hogy 4 nappal határidő előtt eleget tettek egész évi tervfeladataiknak. Valamennyiük szorgalmának, törekvésének tudható be e megvalósitás. Dicséret illeti őket.

Eredmények — *távlatok*

A munka ésszerü felosztásával, a gépek szakszerü karbantartásával és a munkaidő minden percének kihasználásával a Vagongyár dolgozói ez évben mind nagyobb mértékben használták ki a rendelkezésükre álló géppark teljesitőképességét. Ha párhuzamot vonunk az ez évben és az 1962-es esztendőben megvalósitott célkitüzések között, azt észlelhetjük, hogy a Vagongyárban mindössze egy esztendő leforgása alatt több, mint 10 százalékkal növelték gépeik teljesitőképességét.

A megvalósitás — mint láthatjuk — valóban dicséretre méltó, de a vagongyári munkások, mérnökök és technikusok mind emellett tervbe vették, hogy gépeik hatásfokát az elkövetkező esztendőben még ennél is lényegesebben növelik majd. Segitségükre lesz ezirányban az uj munkamódszerek zöme is, melyeket már ez évben életbe léptettek. Igy például tovább terjesztik a matricába történő kovácsolást, a kokillába való öntést és az automata hegesztést. Ezenkivül az uj személyvagonoknál nagymértékben helyettesitik a szinesfémeket müanyag alkatrészekkel. Az előkészitőben a nagy népszerüségnek örvendő hidegsajtolást és a lemezek marógépen történő sorjázását vezetik be mind több munkafázisnál.

HAZÁNK MINDEN TÁJÁRÓL

A vegyipar fejlesztésére irányuló nagyarányu terv egyik fontos létesitménye a szlatinai aluminiumgyár lesz. Ennek épitőtelepén már javában folyik a munka. Képünk egy jelentős mozzanatot örökit meg: a készülő hatalmas iparcsarnok első vizszintes tartópillérét rögzitik az oszlopokra.

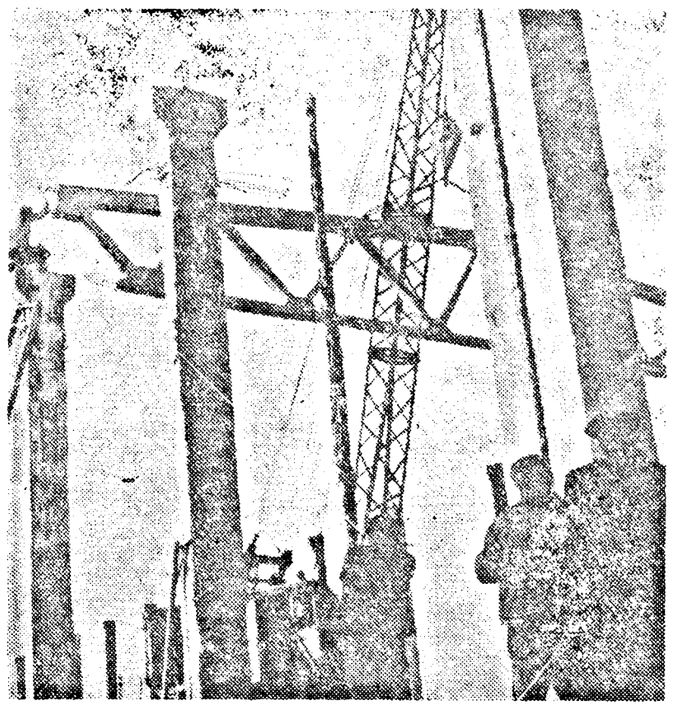

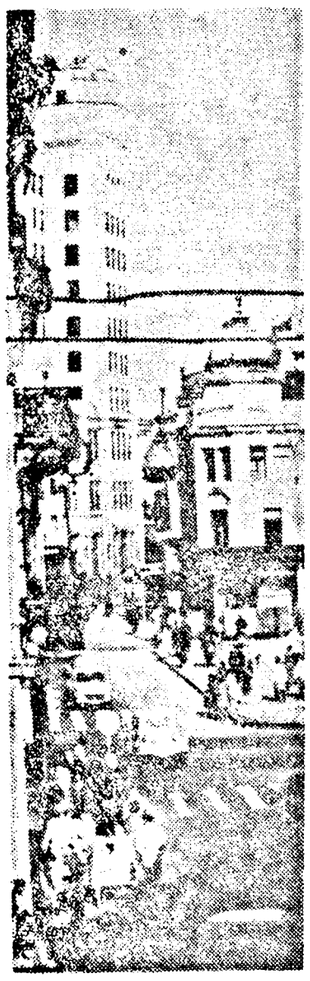

Bukaresti utcarészlet. A Calea Victoriei középső szakaszát a Telefonpalota uralja.

A craiovai vegyipari kombinát építőtelepén

A hőmérő higanyszála néhány fokkal fagypont alatt van. A tél a craiovai vegyipari kombinát hatalmas épitőtelepére is beköszöntött. Sok-sok hektáron mindenütt nagy épületek, bonyolult berendezések, — egyesek üzemcsarnokokban, mások szabad ég alatt, — utlabirintus, amelyen mindenféle gépjármü közlekedik.

A tél uj problémák elé állitotta az épitőket, mert a munka egy percig sem szünetelhet. Idejében megtörtént minden intézkedés. Gosdoskodtak a csarnokok fütéséről, a beton meleg keveréséről, a szükséges anyagokról, nehéz gépeket szállitottak a munkahelyekre.

Minden részletes munkaterv alapján bontakozik ki.

A bejáratnál jobboldalt emelkedik a vállalatvezetőség 10 emeletes toronyépülete. Itt a falazási munkákat már befejezték és most vakolnak. Rövidesen tető alá kerülnek az ammoniagyár, a salétromsav-, az ammoniumnitrát-gyár, a kompressziós részlegek épületei.

Az épitők mindenütt nagy lelkesedéssel dolgoznak. Munkájuk eredménye meg is mutatkozik: az elmult 11 hónapban a munka termelékenysége jelentősen meghaladta az előirányzatot, az önköltség mintegy 20 százalékkal csökkent.

Hogyan érték el ezeket az eredményeket? A gépesités fokozásával és a fejlett munkamódszerek alkalmazásával. Igy például terv szerint a hütőtoronyba nem kevesebb, mint 250.000 azbesztcement-lapot kellett beépiteni, s ezeket előzőleg különféle méretekre kellett vágni. Ezt a müveletet azelőtt kézzel végezték. Egyes csiszológépeket azbesztcementvágó gépekké alakitottak át.

A munkások más részlegeken is intézkedéseket tettek a költségek csökkentésére. Például a Constantin Păunescu csoportjában dolgozó ácsok elhatározták, hogy betenként egy napot megtakaritott anyaggal dolgoznak.

Az épitőtelepen kiváló munkát végeznek a szerelők is. Munkájukat siker koronázza, mert fejlett munkamódszereket alkalmaznak. Ha a kombinát egyik gyára rekord idő alatt épült fel, ez nagyrészt annak köszönhető, hogy a bonyolult alkatrész csoportokat külön szerelték össze. Ezzel mintegy 30 százalékkal csökkentették a szerelési időt. Az égett gázak eltávolitására szolgáló két fuvófejet normális körülmények között külön darabonként kellett volna összeszerelni. Az első, 120 méter magas fuvófej néhány részét a földön szerelték össze, majd darukkal emelték a magasba. A kisebb fuvófejet szintén a földön szerelték össze, majd egy darabban állitották fel. Ezzel számottevően csökkentették a szerelési időt.

Az épitőtelep grafikonjain nyomon lehet követni, hogyan teljesitették és szárnyalták tul a terv alapvető mutatószámait, hogyan takaritottak meg 9 hónap alatt 7 millió lejt az önköltségből.

A craiovai vegyipari kombinát épitőinek feltett szándéka, hogy továbbra is ütemesen teljesitik feladataikat, mert tudják, hogy a kivitelezési idő csökkentésével lehetővé teszik ennek az iparvállalatnak mielőbbi üzembehelyezését.

I. Piguloiu,
az Agerpres Olténia tartományi tudósitója

TÖRVÉNY

A Román Népköztársaság 1964. évi állami költségvetésének jóváhagyásáról

A Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyülése elhatározza:

1. SZAKASZ. — Jóváhagyjuk az 1964. évi állami költségvetést 92.132,3 millió lej bevételi és 91.232,3 millió lej kiadási összeggel. A bevétel tehát 900,0 millió lejjel haladja meg a kiadást.

2. SZAKASZ. — Az 1964. évi állami költségvetés bevételei és kiadásai a következők szerint oszlanak meg:

	Millió lejben	
	Bevétel	Kiadás
— A köztársasági költségvetésnél, beleértve az állami társadalombiztositás költségvetését	77.294,6	76.394,6
— A néptanácsok költségvetésénél	14.837,7	14.837,7

3. SZAKASZ. — Az állami és szövetkezeti gazdasági vállalatoktól és szervezetektől befolyó állami költségvetési bevételt az 1964-es évre 87.032,9 millió lejben állapitjuk meg.

4. SZAKASZ. — A lakosság adóiból és illetékeiből befolyó állami költségvetési bevételt az 1964-es évre 5099,4 millió lejben állapitjuk meg.

5. SZAKASZ. — Az 1964. évi állami költségvetés kiadásait a népgazdaság pénzellátására 58.481,9 millió lejben állapitjuk meg, amiból 25.655,1 millió lejt a főberuházások pénzellátására forditunk.

6. SZAKASZ. — Az 1964. évi állami költségvetésnek a szociális-kulturális akciók pénzellátására szolgáló kiadásait 20.635,0 millió lejben állapitjuk meg. Ebből:

a) az állami társadalombiztositási költségvetésben előirányzott akciók pénzellátására 4771,0 millió lej;

b) oktatási célokra 6208,8 millió lej;

c) tudományos és kulturális célokra 1667,0 millió lej;

d) egészségügyi, népjóléti, testnevelési és sportcélokra 5348,2 millió lej;

e) az állami gyermekpótlék és az állami családi segély folyósitására 2640,0 millió lej.

7. SZAKASZ. — Az államhatalmi és közigazgatási szervek, a birósági szervek és az ügyészség fenntartására szolgáló 1964. évi állami költségvetési kiadásokat 2097,4 millió lejben állapitjuk meg.

8. SZAKASZ. — Az 1964. évi állami költségvetés államvédelmi célokra szolgáló kiadásait 4110,0 millió lejben állapitjuk meg.

9. SZAKASZ. — A költségvetési tartalékalapot 2134,4 millió lejben állapitjuk meg. Ebből 2034,4 millió lej a köztársasági költségvetés keretében a Minisztertanács rendelkezésére és 100,0 millió lej a tartományi néptanácsok, valamint a Bukarest és Konstanca városi néptanácsok költségvetései keretében az illető néptanácsok végrehajtó bizottságainak rendelkezésére áll, az állami költségvetésben előirányzott elosztásnak megfelelően.

10. SZAKASZ. — A tartományi néptanácsok, valamint a Bukarest és Konstanca városi néptanácsok költségvetéseinek volumenét, az adókból és az országos bevételekből ezeket megillető hányadokat, valamint az átmeneti egyenlegeket az alábbi összegekben állapitjuk meg:

Folyó szám	Tartomány vagy város	Ezer lejben			
		Bevételek		Kiadások	Átmeneti egyenleg a bevételeken és kiadásokon kivül
		Összesen	Ebből; állami adókból és bevételekből származó hányad		
1.	Arges	788.467	406.840	788.467	6000
2.	Bákó	683.384	437.820	683.384	5000
3.	Bánát	993.787	504.930	993.787	7000
4.	Brassó	869.120	460.560	869.120	5000
5.	Bukarest	844.615	471.920	844.615	7000
6.	Kolozs	892.678	559.980	892.678	7000
7.	Krisána	596.030	349.500	596.030	5000
8.	Dobrudzsa	418.419	216.250	418.419	4000
9.	Galac	990.579	543.150	990.579	6000
10.	Hunyad	646.733	446.110	646.733	4000
11.	Iasi	852.569	355.300	852.569	6000
12.	Máramaros	642.030	344.700	642.030	4000
13.	Maros-Magyar Autonóm	661.489	412.175	661.489	5000
14.	Olténia	986.336	534.100	986.336	7000
15.	Ploiesti	846.284	453.740	846.284	7000
16.	Suceava	639.122	338.000	639.122	5000
17.	Bukarest város	2.187.380	1.305.185	2.187.380	9000
18.	Konstanca város	298.667	124.360	298.667	1000
	összesen:	14.837.689	8.264.620	14.837.689	100.000

A néptanácsi költségvetések kiegyensulyozására az alábbi hozzájárulást utaljuk ki a köztársasági költségvetésből:

— Arges tartománynak	169.681 ezer lejt
— Bukarest tartománynak	67.738 ezer lejt
— Krisána tartománynak	30.709 ezer lejt
— Dobrudzsa tartománynak	82.601 ezer lejt
— Galac tartománynak	165.501 ezer lejt
— Iasi tartománynak	283.277 ezer lejt
— Máramaros tartománynak	89.887 ezer lejt
— Olténia tartománynak	170.473 ezer lejt
— Suceava tartománynak	114.340 ezer lejt
— Konstanca városnak	73.882 ezer lejt

11. SZAKASZ. — Az állami adókból és bevételekből 1964.-re a következő hányadokat állapitjuk meg a tartományi néptanácsok és a Bukarest és Konstanca városi néptanácsok költségvetései javára:

Folyó szám	Tartomány vagy város	A hányad százalékaránya			
		A lakosság jövedelmi adójából	A lakosság mezőgazdasági jövedelmi adójából	A helyi vállalatok és szövetkezeti egységek forgalmi adójából	A GTÁ-k jövedelmeiből
1.	Arges	100	100	100	100
2.	Bákó	90	100	70	74
3.	Bánát	60	100	45	41
4.	Brassó	60	100	50	57
5.	Bukarest	100	100	100	40
6.	Kolozs	100	100	80	72
7.	Krisána	100	100	100	80
8.	Dobrudzsa	100	100	100	50
9.	Galac	100	100	100	100
10.	Hunyad	100	100	85	79
11.	Iasi	100	100	100	100
12.	Máramaros	100	100	100	100
13.	Maros-Magyar Autonóm	100	100	75	81
14.	Olténia	100	100	100	80
15.	Ploiesti	40	100	55	76
16.	Suceava	100	100	100	100
17.	Bukarest város	80	100	85	37
18.	Konstanca város	100	100	100	—

12. SZAKASZ. — Az 1964. évi állami költségvetés minél jobb végrehajtása céljából a Minisztertanács megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy biztositsa a költségvetési bevételek teljes és idejében történő befolyását, s hogy a vállalatok, más gazdasági szervezetek és költségvetési intézmények ésszerüen használják fel a számukra kiutalt alapokat.

13. SZAKASZ. — Jóváhagyjuk az 1962. évi állami költségvetés általános végrehajtási számláját 76.299,6 millió lej bevételi és 73.106,1 millió lej kiadási összeggel. A bevételek tehát 3193,5 millió lejjel haladták meg a kiadásokat.

HATÁROZAT

AZ 1963. ÉVI ÁLLAMI TERV TELJESITÉSÉRŐL ÉS AZ 1964. ÉVI ÁLLAMI TERVRŐL SZÓLÓ BESZÁMOLÓ JÓVÁHAGYÁSÁRÓL

A Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyülése jóváhagyja az 1963. évi állami terv teljesitéséről és az 1964. évi állami tervről szóló beszámolót, amelyet Ion Gheorghe Maurer elvtárs, a Minisztertanács elnöke terjesztett elő.

MŰVELŐDÉSI ÉLET – MŰVELŐDÉS

Csávossy György

A HAZA

Értelme
oly egyszerű és tiszta, mint a szó.
Magyarázzam?
Mint fényrezgés a tó
mélységét, inkább fedik a szavak.
Nem mérhető a mély a fényesség alatt.
Mi nekem ő?
A táptalaj, a tömb,
a szín s a forma, melynél nincs különb.
Az Olt zöldje s rézfényű
vert lomb a Maroson,
felhő, mely macskatalpán
csobánokhoz oson.
A Kárpátok —
hegyhomlok, groteszk, csodás szobor,
az alkonyat,
melyben, mint őszi bor
forrásában napfény és csillag érik,
s teremtő hangulat:
a vetkőző rügyeknek emlékével mulat.
S a reggel,
diadalmas
sziréna- s kürt-parádé,
a kedves első csókja,
az otthon-ízű kávé,
a gyermek köszönése,
élet értelme:
munka,
mellyel darabka ország
gondja száll homlokunkra.
...s az otthon töltött órák,
a meccs a stadionban...
Ó, mennyi, mennyi részlet fér el egy apró szóban.

Oly egyszerű, hogy mindez az enyém,
s tiéd, s övé, kik érte dolgozunk.
Mindegyik gyermekéé a szülőanya.
Csillagkövek csapágyán
ketyeg időnk s korok
mánusai nyomában
izzó világ forog,
s én — furcsa — nem öregszem:
gyermek: hazám karjában
gyermeke maradok.

Oly egyszerű, hogy mivel tartozom
ezért neki.
Vég nélküli
képekben él az arca a szivemben.
Vele dobog s lobog sebes ütemben
az életem, s ha kell
érte hullok az ismeretlen létbe.
A mi testünkből válik
léte cementkötése.

VALLOMÁS A KÖNYVRŐL

„Mivel is kezdjem vallomásomat a könyvekről? Mondjam el talán azt, hogy barátaim, igazi segítőtársaim? Itt a szobában az ő megbitt társaságukban vagyok. Gyakran nyitom ki a kis szekrény ajtaját, az itt sorakozó köteteket hívom támogatásul az előttem álló kérdések megoldására. Igaz, egyik-másik oly tekintélyt parancsoló, vaskos. Régebben hogyan is vehettem volna kezembe ezeket a köteteket? Különös szorongás fogott el annak idején a sok bölcsességet tartalmazó kötetek láttán és felmerült a kérdés: Vajon számunkra, hajdani írástudatlanok számára, írták-e e sok könyvet, vajon mikor tárul fel előttünk a sorok igazi értelme?

Az abécé sok titokzatos jelével, olyan korban kezdtem ismerkedni, amikor a mai falusi asszonyok regényeket olvasnak. Életem első könyvét olyan életkorban vettem kézbe, amikor mások már több tucatot is elolvastak. Estalán éppen ez a megkésett találkozás az írott szó szépségével szította fel bennem az írás iránti szenvedélyes érdeklődés kiolthatatlan lángját.

Mennyi örömet, mennyi felejthetetlen élményt nyújtottak nekem a regénybősök. Valósággal megsokszorozta erőmet az a tudat, hogy ott éreztem mellettem Mitrea Cocort, vagy Filipet a Bărăganból. Az ő életük eggyé vált az enyémmel. És mennyi tanulságot és követésre méltó példát jelentett számomra is Pavel Korcsagin vagy Davidov életutja. És a legendáshirű Nyilovna! Lenne csak hét életem, s mindegyikben az ő példáját követném, hogyan kell élni, hogyan kell küzdeni!

Az olvasás sohasem volt számomra csak szórakozás, könnyed időtöltés. De a könyv számomra az első találkozás óta, igazi és bölcs tanító.

— A politikai művekből, a regényekből és versekből megtanultam helyesen látni a világot, az eseményeket, az embereket, a mi kollektív gazdaságunk mindennapi ügyes-bajos dolgait. Két emlékezetes találkozásom is volt a szakirodalommal — folytatja vallomását Popa Maria pankotai kollektivista asszony. — Kezdetben azt hittem a könyvek nem sok újat mondhatnak számomra a növénytermesztésről, a magas terméshozam titkairól. Aztán egy nap mégis kátyúba jutottam. A gazdaságban szó esett a talaj termőképességéről. Bevallom, akkor még az ilyen kifejezéseket sem értettem, mint talaj, meg termőképesség. Beláttam aztán, hogy sok a tanulnivaló. A sok ismeretlen új fogalom megfeszített munkára késztetett. Késő éjszakákig olvastam, tanultam. Azóta sok év telt el és azok a félelmetes, tekintélyt parancsoló könyvek elválaszthatatlan barátaimmá váltak. Már nem emlékszem pontosan mi volt az első könyv. Tizenhat esztendő telt el azóta, 1947 telén kedveltem meg az irodalmat és kötöttem életreszóló barátságot vele. Tizenhat esztendő, virágzó népköztársaságunk életkora. Az ő címere, a párt sarlós és kalapácsos vörös zászlója alatt emelkedhetett a falusi dolgozó is a kollektivista rangjára és válhatott olyan emberré, aki számára a munka nem teher, hanem saját boldog és szépülő élete megteremtésének feltétele, válhatott olyan emberré, akinek otthonába nemcsak az anyagi jólét, hanem a szellemi felemelkedés nemes öröme is beköltözött".

Mennyire sokat mondó az az egyszerű, ma már mindennapi jelenség, hogy szorgoskezű falusiak otthonosan lépnek a könyvtárba és tudatosan növekvő érdeklődéssel válogatják ki maguknak a már nélkülözhetetlenné vált olvasnivalót. Erről tanuskodik Popa Mariának, ennek a szerény dolgos kollektivista asszonynak semmi különöset sem tartalmazó, de tanulságokban oly gazdag története is.

Botoc Romulus
bibliográfus

Napirenden a rigmusbrigád

A rigmusbrigád az üzem „hangosfotoja". Szövegében tükröződnie kell a termeléssel, a munkafegyelemmel, a dolgozók életével és törekvéseivel kapcsolatos kérdéseket. Mindezeket a kérdéseket megfelelő formában — bizonyos irodalmi készséggel kell versbe foglalni és a megfelelő tartalom, valamint az előadási mód művészi igényessége már biztosítékát képezi a sikernek.

Az Áramszolgáltatási Vállalat rigmusbrigádja sikerekben gazdag tevékenységre tekinthet vissza. Ha nem is sikerült mindenkor az elsők közé felküzdenie magát, a versenyek alkalmával előkelő helyet foglalt el. Igy a mükedvelő alakulatok VII. országos versenyének városi szakaszán a harmadik helyre jutott. Ezek után természetesnek tünik, hogy a brigád tagjainak az eddiginél több lelkesedéssel kell törekedniök arra, hogy az elkövetkezendő versenyszakaszon is megállják helyüket.

A vállalat szakszervezeti bizottságának irodájában Panduca Traian elnökkel és Lele Olga kulturfelelőssel beszélgetünk a verseny előkészületeiről.

— A rigmusbrigád müsorának összeállításánál irányadó szempontként a szöveg irodalmi szinvonalának emelését és annak nevelő, mozgósító hatását tartottuk szem előtt — mondja Lele elvtársnő.

Éppen ezért az eddiginél fokozottabb feladat hárul a Popescu Vioricaból és társaiból álló alkotókollektiva tagjaira. Mint Panduca elvtárs megjegyezte, ez a kollektiva nem vett magának elegendő fáradságot ahhoz, hogy teljesen uj szöveggel készüljön a verseny januárban kezdődő második szakaszára, hanem a régi szöveg bizonyos kibővitésével vélte megoldani feladatát. Nem tagadható azonban, hogy — mint arról meggyőződtünk — a kibővitett szöveg is tartalmaz számos lelkesitő-mozgósító elemet. Ilyenek azok a részletek, amelyek városunk üzemeinek energiaellátásával, valamint a városhoz tartozó falvak villamos-energia hálózatának kibővitésével foglalkoznak. Szinte képszerűen jelennek meg az alkonyi szürkületből előtünő, fényárban uszó községek, amelyek az esti fényt az Áramszolgáltatási Vállalatnak köszönhetik. A szövegnek azon részei, amelyek a hibák szatirikus formában történő feltárásával foglalkoznak azonban nem eléggé ötletesek, ujszerűek. De az olyan tehetséges előadók mint Duma Voichita könyvelő, Écsy József villanyszerelő, Kmetty Sámuel turbinakezelő, Kmetty Viorica laboráns, — maga Lele Olga kulturfelelős, aki szintén tevékeny tagja a brigádnak — valamint a brigád más tagjai is, minden erejüket latbavetik, hogy az elkövetkezendő erőpróbán a legutóbbinál magasabb helyezést érjenek el.

Ez a törekvés azonban csak akkor járhat sikerrel, ha a résztvevők valamennyien szorgalmasan látogatják a próbákat és követik oktatójuk utmutatásait. Az első versenyszakasz után azonban, a rigmusbrigád tevékenysége ellanyhult és a sok hiányzás miatt gyakran kellett a próbák időpontját elhalasztani. A szakszervezeti bizottságnak, az IMSz bizottsággal karöltve oda kell hatnia, hogy a rigmusbrigád kellő felkészültséggel jelentkezhessék a versenyre.

Lele elvtársnő az üzemben folyó müvelődési munkával kapcsolatban megjegyzi, hogy a rigmusbrigádon kivül gondot forditanak a szólisták szereplésére, valamint a zenekar és szólisták közremüködésével megszervezett esztrád müsorokra. Több izben sikerrel szerepeltek a szólisták közül Incicău Ioan villanyszerelő — aki a környékbeli folklórból válogatott népi dalokat Caracioni Ioan villanyszerelő, aki táncdalokat, Diaconescu Viorel mérnök, aki operaáriákat és Vogel Elena rajzoló, aki németnyelvü népdalokat énekelt. A szólóénekesek fellépése valamint az őket kisérő — a gyár dolgozóiból alakult — 7 tagu zenekar játéka változatosabbá teszi a rigmusbrigád munkáját. Az együtteseknek megérdemelt sikert hoztak a Világos és Szemlak községben történt kiszállások, mely alkalmakkor a községek kulturotthonaiban százakra menő hallgatóság tapsolt a vállalat kulturcsoportjának. Nemrég Szabadhelyre és Lippára látogattak el az együttesek tagjai, hol ugyancsak megérdemelt sikerekben volt részük.

Mindez érthetővé teszi, hogy az eddig elért eredményeknél magasabb követelményeket állitunk fel az Áramszolgáltatási Vállalat mükedvelő alakulatainak munkájával szemben.

Ezek a tények jogosulttá teszik a vállalat dolgozóinak várakozását, akik a régi jóképességü rigmusbrigád és a többi mükedvelő alakulat szereplésére komoly reményeket füznek. Meggyőződésünk, hogy az illetékes tényezők és az alakulatok tagjainak összefogásával nem marad el a megérdemelt siker.

Cs. P.

Deák Ferenc: Halászok (linometszet a Sulina cimü sorozatból).

Az új klubban

Kellemes meglepetés fogadja a látogatót, aki a Köztársaság utja 93 szám alatti klubba lép. A ragyogóan szép, nemrégen átrendezett és ujjáalakitott helyiségben szivesen töltik szabadidejüket a Vörös Trikó és a Konfekció gyár fiataljai.

Ottjártunkkor a Vörös Trikó gyáriak 15 tagu táncesoportja éppen legujabb müsorszámát gyakorolta, amelynek cime **Modele de primăvară.** Ezenkivül bánáti román népi tánc is szerepel müsorukon. A szorgalmas készülődés valóban indokolt, hisz az együttes ezzel a müsorával óhajt részt venni a VII. országos verseny közeljövőben kezdődő második szakaszán. Elismerést érdemel az együttes müvészi instruktora is, aki sok türelemmel foglalkozik a fiatalokkal. A táncosok közül követendő példaként meg kell emlitenünk Lendák Olgát és a Kovács házaspárt, akik valamennyi próbán rendszeresen megjelennek. Sajnos vannak még olyan mükedvelők is, mint Gheorghiu Ioan és Moise Otilia, akik távolmaradásukkal akadályozzák a csoport eredményes munkáját. Megoldásra váró feladat a zenekar megszervezése is. Ez az együttes ugyanis jelenleg nem felel meg a követelményeknek.

Ianculescu Marta,
levelező

Hangverseny előtt

Ion Voicu hegedűművész ismét Aradon

Nagyon gazdag, változatos müsorral és kiváló szolistával bucsuzik az aradi Filharmónia az 1963-as esztendőtől.

Az év utolsó hangversenyén — melyet ma vasárnap, december 29-én délelőtt 11 órakor a szinházban és este 7-kor a kulturpalotában tartanak meg — elsőnek Achim Stoia, iasi zeneszerző „Erdélyi táncok" cimü szerzeménye kerül előadásra. Ez a mü többször szerepelt már az aradi Filharmónia müsorán és a „Hațegana", „Mărunțelul" és „Batuta" népi motivumon alapuló feldolgozása minden alkalommal elnyerte a hallgatóság tetszését.

A müsor kiemelkedő száma Csajkovszkij (1840—1893) D-dur hegedüversenye (Op. 35.). A nagy orosz zeneszerző alkotásai szervesen összefüggnek népének százados müvészi hagyományaival. Zenéjének dallamos melegsége, őszinte bensőséges liraisága, az orosz népzenében leli gyökerét. A D-dur hegedüverseny egyike a legnépszerübb müveinek, melyben a dallambőség fantáziával és bravuros csillogással párosul. Csajkovszkij 1878-ban fogott e versenymü megirásához. Alig két hét alatt készült el a mü vázlatával. A bemutató 1879 decemberében volt Bécsben. Brodski, fiatal orosz hegedüs volt az, aki először mert a művel közönség elé lépni. Az akkori kritika támadásai ellenére a hegedükoncert meghóditotta a közönséget és ma a világ legnagyobb hegedüseinek müsorán szerepel. Az első tétel — Allegra moderato — nagy általánosságban a klasszikus koncertforma felépitési módját követi. Második tétele — Andante — bensőségesen szép, dallamos canzonetta, mig a magával ragadóan szilaj záró tételben — Allegro vivacissimo — a markáns témák az orosz táncritmusokat idézik.

Ion Voicu, érdemes müvész, a bukaresti Filharmónia szólistája, aki nemcsak hazánkban, de külföldön is jelentős sikereket aratott, lesz a hegedüverseny szólistája. Müvészete biztositék arra, hogy Csajkovszkij nagyszerü alkotása teljes szépségében bontakozzék ki és a hallgatóságnak — akár zeneértő vagy sem — magasrendü zenei élményt nyujtson.

A meghirdetett J. S. Bach: d-moll kettősversenyének előadása, Bronzetti Cornelia hegedümüvésznő megbetegedése miatt elmarad. Helyette ugyancsak Ion Voicu, Mozart Rondóját és Ciprian Porumbescu Balladáját adja elő zenekari kisérettel.

A heti müsor változatosságát a Paul Paradenco karnagy által betanitott kórus közremüködése is biztositja. N. Cassian költő és zeneszerző „Öt dal a Köztársasághoz" cimü kórusra és zenekarra irt művének előadásával ünnepli meg az aradi Filharmónia a Román Népköztársaság kikiáltásának tizenhatodik évfordulóját. A szvit dalainak sorrendje: „Köszöntő", „Szerelmi dal", „Buzditás", „Napraforgó" és „Harci dal". A dalok szóló részeit, az aradi Filharmónia kórusának szólistája, a szép hangu Máthé Edit énekli.

A hangverseny karnagya Jan Hugo Huss. *b. e.*

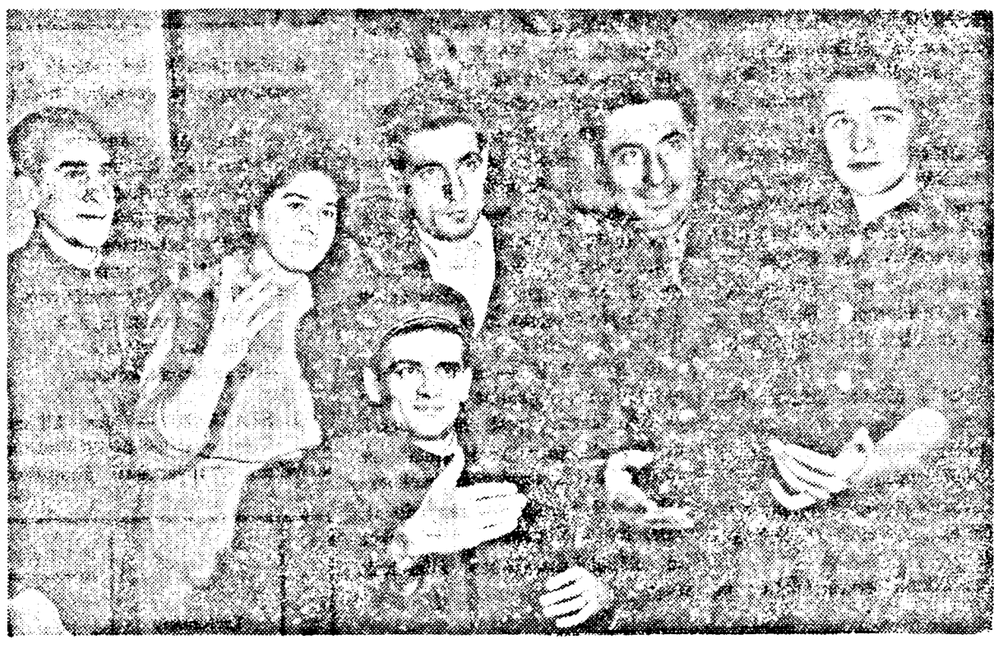

Városszerte folynak az előkészületek a küszöbön álló VII. országos kulturverseny második szakaszára. Az üzemek, vállalatok mükedvelő együtteseinek példájára, a vasutasok is arra törekednek, hogy felkészülten jelenjenek meg az erőpróbán.

Fényképészünk a rigmusbrigádot próba közben örökitette meg.

Könyvespolc – MIT OLVASSUNK?

Georgi Markov: FÉRFIAK

Markov fiatalokról ir. Maga is fiatal. Hazájában ez a regénye nagy feltünést keltett és nagy sikert aratott bátor hangvételével, költői stilusával. Három fiu a katonaságnál kötött barátságot. Leszerelés után mindegyik elindul a maga utján. Egyikük mérnök, ő visszatér korábbi munkahelyére. A másik a feltörekvő, sőt olykor törtető paraszt, aki nem tér vissza falujába, üzembe helyezkedik el, hogy karriert csináljon. A harmadik pedig, a kisvárosi futballista, hazatérve egy ideig folytatja a dologtalan, léha életet, de rádöbben, hogy ez sem lehet életcélja, és elindul megkeresni barátait.

J. J. Szczepanski: ÁRULÁS

Ebből a kisregényből egy fiatal kommunista életének néhány napját ismerjük meg egy német megszállás alatt lévő lengyel kisvárosban.

Sok-sok megszállt kisváros volt Lengyelországban és mindegyikben volt néhány ember — fiatal és öreg — aki nem tette le a fegyvert. Voltak hetek, amikor harcuk látványos akciókban csucsosodott ki és voltak, amikor nem lehetett más a feladat, mint megbujni a sötétben, menteni egymást és magukat — és megbüntetni az árulókat.

E kisregény hősének is az a feladat jutott, hogy végezzen egy árulóval. Az áruló nem aljas lelkü gazember, csupán valamivel gyengébb volt társainál. Megfenyegették, kinozták — és vallott. Hősünk habozik, sajnálja és akkor az ellenség, az áruló vallomása nyomán, kis hiján órá is lecsap.

E rövid lélegzetü kisregényben is mesterien érzékelteti az iró a megszállás dermesztő levegőjét, amelyben az ellenállók az elbeszélés hőséhez hasonló munkásemberek ezreit nevelték harcosokká.

Egy bánáti kis faluban

Művelődési őrjárat

Munár. Ha szóba kerül rajonunk, bizony nem a leggyakrabban emlitjük ezt a helységnevet. Kis falu Székesut közelében, lakosainak száma még az 500-at sem éri el. Azonban e kis közösségben is pezseg az élet. A téli napok itt is a nemrég véget ért gazdasági év mérlegelésének, az uj tervek készitésének jegyében állnak. És a kulturotthont is többen keresik fel, mint máskor. Vonzerejét, érdekességét csak növeli, hogy nemrég itt is állandó mozi létesült, a kollektiv gazdaság kulturális pénzalapjából korszerü filmvetitő gépet vásároltak. Nemsokára tehát a munáriak is természetes, megszokott dolognak tartják majd a mozibajárást.

De vajon a hagyományos tevékenységi formák közül mit találunk jelenleg e kis falu kulturotthonában? Hogyan foglalkoznak például a helybeliek szakmai ismereteinek, általános müveltségének gyarapításával?

— Legalább kéthetenként sor kerül egy-egy mezőgazdasági, politikai, tudományos ismeretterjesztő, vagy egészségügyi előadás megtartására — tájékoztat Balint Anton igazgató-tanító, a kulturotthon igazgatója. — Az utóbbi időben elhangzott érdekesebb ismertetők közül megemlithetem például az ürrepülésről, vagy a vesebántalmakról szólót. A mezőgazdasági előadásoknál nehézséget okoz, hogy eddig mindössze három uj szövegét kaptuk meg a rajoni néptanácstól és azok közül is az egyik nem felel meg a mi sajátosságainknak. Ezért nagymértékben a tavalyiakra vagyunk utalva, igaz, hogy van közöttük jónéhány, amely most is értékes és hasznos tanácsot tartalmaz. Igy például nem szorul bizonyitásra, hogy az 5.000 kiló hektáronkénti kukoricatermést biztositó intézkedések, agrotechnikai módszerek elmélyült ismerete továbbra is időszerü feladat. Erről a kérdésről novemberben tartottunk előadást. Hasonlóan időszerü a tejhozam növelése. Ez mindenekelőtt népgazdasági érdek, de ugyanakkor jelentősen növeli a kollektivisták jövedelmét is. Ebben a gazdasági ágban is a haladó, bevált módszerek vezetnek szép eredményekre. Nos, éppen ez késztetett bennünket arra, hogy a tejhozam növelésével kapcsolatos kérdésekről ugyancsak novemberben részletes, hasznos tudnivalókat tartalmazó ismertetőt tartsunk.

A fentiekkel kétségtelenül egyet kell értenünk. Kevésbé érthető azonban, miért nem hangzottak el az idén küldött előadás-szövegek is, noha mindkettő értékes és fontos problémákat tárgyal. Igy például a sertésneveléssel és hizlalással, valamint a zöldség- és főzelékfélék termesztésével kapcsolatos tudnivalók minden gazdaságban figyelmet érdemelnek. Ugy gondoljuk Munáron is. Az a tény, hogy a rajoni néptanács kevés előadást küldött, még nem jelenti, hogy a meglévőket nem szabad megtartani.

A müvelődés, a tanulás másik fő forrása a könyvtár. Munáron az 1.000 kötetes kis könyvtárnak 108 olvasója van, akik ezideig körülbelül 500 kötetet kölcsönöztek. Szerény eredmény, de arra mutat, hogy az idevalósiak egy része szivesen használja fel ezt a kinálkozó lehetőséget. Miért ne lehetne azonban a többiekkel is megkedveltetni az olvasást?! Az első lépést természetesen a könyvtárnak, pontosabban Balint Anton elvtársnak kellene megtennie. Szervezzen vonzó, érdekes akciókat, rendezvényeket, amelyek utmutatásul, tájékoztatásul szolgálnak a könyvek birodalmában még kevésbé járatosak számára.

Mint máshol mindenütt, ebben a bánáti faluban is a VII. országos verseny második szakaszának előkészületei jelentik a másik fő feladatot. A mükedvelők december közepén, ottjártunkkor, az ujévi müsorra készültek. A szinjátszók: **Asta-i nora pe care o vreau (Ilyen menyet akarok)** cimü egyfelvonásost mutatják majd be, előreláthatólag nagy érdeklődés mellett. A darab ugyanis a mai falu életéből villant fel néhány jellemző mozzanatot, nem minden tanulság nélkül. Az ünnepi müsort a táncosok és énekesek számai egészitik ki, akik szintén uj produkcióval kedveskednek majd ezalkalommal a falubelieknek.

Ha az ünnepi készülődésen tul rövid pillantást vetünk az előző hónapok eseményeire, akkor már kevésbé kielégitőnek találjuk a mükedvelők tevékenységét. A helybeliek, élen a kulturotthon igazgatóval, hajlamosak könnyen megijedni a nehézségektől és a küzdelem helyett a visszavonulást választják. Vegyük példának a táncosportot. A négy párból álló kis együttes, körülbelül egy hónapja látott munkához, a Bănățeana, a Lunga és más helyi táncokkal bővitette müsorát. De hogyan lépjenek közönség elé és hogyan jelenjenek meg a versenyen, hisz nincs megfelelő népviseletük. No, ez nem éppen mai keletü nehézség. Eddig is mindig Székesutról kértek kölcsön kosztümöket. De most már restelik ismét ezt a megoldást választani. A kollektiv gazdaság kulturalapjára nem számithatnak, hiszen azt felemésztette a mozifelszerelés. De vajon miért halogatták eddig a kérdés megoldását? Átmenetileg, szükségmegoldásként, miért nem folyamodnak a táncosok javaslatához. Ruhaanyagot ugyanis jutányos áron beszerezhetnek, az elkészitést, a megvarrást pedig magukra vállalják a mükedvelők.

A rigmusbrigád előkészületei még kevésbé kecsegtetők. Tulajdonképpen semmilyen komolyabb lépést nem tettek. Legutoljára ez év márciusában mutatták be **A mi gazdaságunkban** cimü müsorukat. Ambició dolgában akkor sem állhattak valami jól, mert nem vettek részt a VII. országos verseny első szakaszában. Most még kevésbé biztató a helyzet, még az uj müsor szövege sem készült el. Az énekeseket nem akadályozzák hasonló nehézségek, de alaposabb előkészületről itt sem beszélhetünk. Ismeretes ugyan, hogy a második szakaszra a müsort uj számokkal kell kiegésziteni, Munáron azonban ez sem történt meg.

A szinjátszók is, a már emlitett szilveszteri müsorra való előkészületeket leszámitva, egész éven át régi babérjaikon pihentek. Tavaly részt vettek a bienális versenyen, tavasszal pedig több előadást tartottak otthon és a szomszédos községekben. De májustól mostanáig nem hallattak magukról. A januárban kezdődő 1964-es bienálisra a megnövekedett igényesség jegyében kerül sor. Gondoljanak erre a munáriak is, ha nem akarnak már az első rostálásnál kiesni.

A székesuti néptanács végrehajtó bizottsága ismeri a hozzátartozó Munár kulturotthonának tevékenységét, mulasztásait, nehézségeit. Októberben elemezték ugyanis ezt a kérdést. Olyan „jótanács", hogy a munáriak csináljanak amit tudnak, persze nem nevezhető a leghatékonyabb intézkedésnek. Ilyen „eredeti" módszerek helyett jobb lenne talán megmaradni a régi, de mégis bevált eljárásoknál, a rendszeres ellenőrzésnél, a konkrét irányitásnál és a kézzelfogható támogatásnál mind anyagi, mind szellemi vonatkozásban. A munári kulturotthon, a mükedvelők pedig ne várjanak mindent készen, hanem több kezdeményezőkészséggel, nagyobb akarással nézzenek szembe a nehézségekkel és főleg több szorgalommal készüljenek a versenyre.

Farkas Tibor

A Nagy Nemzetgyűlés ülésszakának munkálataiból

Isac Martin képviselő felszólalása

A Nagy Nemzetgyűlés elé terjesztett dokumentumok meggyőzően tükrözik népünk jelentős sikereit a szocialista építés kiteljesítésében, azt az alkotó szellemet és hazafias lendületet, amellyel a dolgozók a Román Munkáspártnak, a párt Központi Bizottságának — élen Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárssal — bölcs vezetésével valóra váltják a III. kongresszus történelmi határozatait.

Minden évben teljesítjük és tulszárnyaljuk a tervfeladatokat. A tervezettnél gyorsabb volt a fejlődési ütem, főként a vezető iparágakban, csökkent az uj termelőkapacitások üzembe helyezésének határideje, növekedett a munkatermelékenység, javult a termékek minősége, fokozódott a terven felüli megtakaritás és jövedelem volumene.

A dolgozók lelkesen részt vettek a szocialista versenyben, amelyet az RMP KB Irányelvei alapján szerveztek meg a szakszervezetek. Ez gazdagitotta tapasztalataikat a tervfeladatok teljesitésében és tulszárnyalásában, a belső tartalékok magas foku hasznositásában, oda vezetett, hogy gyarapodtak a tömegek müszaki-szakmai, gazdasági és szervezői ismeretei, s hogy az ujitók, ésszerüsitők, a szocialista versenyben kitüntetett, élenjáró dolgozók tizezrei, ujabb tapasztalt szakkáderek nevelődtek.

A párt és a kormány által kijelölt feladatok teljesitéséhez jelentősen hozzájárulnak a szakszervezetek is, a munkásosztály legszélesebb tömegszervezete, amelynek szerepe a szocialista építés kiteljesitésének utján való haladás mértékében növekszik. A szakszervezetek harcra mozgósitják a dolgozó tömegeket a népgazdaságfejlesztési tervek teljesitéséért, megszervezik a dolgozók egyre aktivabb részvételét a gazdaság vezetésében, az élet- és munkakörülmények javitását célzó intézkedések kidolgozásában és megvalósításában, mélyreható tevékenységet fejtenek ki a dolgozók szocialista öntudatának fejlesztéséért és társadalmi ellenőrzést gyakorolnak azoknak az eszközöknek teljes kihasználása fölött, amelyeket államunk a dolgozók anyagi és kulturális szükségleteinek kielégitése céljából bocsátott rendelkezésre.

Az állami tervben az ipari és a mezőgazdasági termelés és a munkatermelékenység növelésére, az önköltség csökkentésére, a termékek minőségének szüntelen javitására és a fokozott volumenü beruházások határidőn belüli végrehajtására előirányzott feladatok teljesitése és tulszárnyalása lényegbevágó célkitüzés, amelyre a szakszervezetek messzemenő figyelmet fognak forditani tevékenységükben.

Az elért eredmények, a szocialista versenyben szerzett tapasztalat és az 1964. évi tervszámok megvitatása azt bizonyitja, hogy rendszeresebb, konkrét és következetes munkával jobban lehet hasznositani a termelés és a munkatermelékenység növelésére, a termékek minőségének javitására s a terven felüli megtakaritás és jövedelem megvalósitására szolgáló belső tartalékokat. Az Oțelul Rosu üzemek munkaközössége például a minimális türésü hengerléssel ebben az évben mindössze 10 hónap alatt 3100 tonna fémet takaritott meg; az aranyosgyéresi Sodronyipar üzemekben a fajlagos fogyasztás és bizonyos nem produktiv kiadások csökkentésével terven felül több mint 7 millió lejt takaritottak meg. Hasonló eredményeket értek el a szocialista versenyben más gazdasági ágak vállalatainak dolgozói is.

Szüntelenül tökéletesitve munkastilusukat, a szakszervezetek tovább javitják a szocialista verseny és a termelési értekezletek megszervezését, segitséget nyujtanak ahhoz, hogy állandóan növekedjék a kollektiv szerződések szerepe és hatékonysága a tömegek mozgósitásában. Jobban összpontositjuk a figyelmet a müszaki tervek határidőn belüli megvalósitására, főként az uj termékek bevezetését érintő feladatok tekintetében; a meglévő termelési kapacitás és a munkaidő teljesebb kihasználására, a fejlett technológiai eljárások kiterjesztésére, a fajlagos anyag-, nyersanyag-, üzemanyag-, villamosenergia- stb. fogyasztás csökkentésére, a termékek minőségének javitásában hatékonynak bizonyult kezdeményezések és munkamódszerek kiterjesztésére és általánositására.

Figyelembe véve az ujitók és az ésszerüsitők mozgalmának jelentőségét a meglévő technika tökéletesitésében, a munkatermelékenység növelésében és a megtakaritásokban, szüntelenül fejleszteni fogjuk e mozgalom széles tömegjellegét, népszerüsitjük a technika legujabb vivmányait az ujitók soraiban és konkrétebben segiteni fogjuk a dolgozókat a nagy müszaki és gazdasági hatékonyságu ujitások megvalósitásában és általánositásában.

Az állami alapból történő beruházások volumenének 13 százalékos növekedése ehhez az évnez viszonyitva, a vállalatok magas müszaki szinvonalu gépekkel, felszerelésekkel, berendezésekkel való további ellátása megköveteli a szakszervezetektől, hogy fokozottabban járuljanak hozzá a munkások, mérnökök és technikusok müszaki-szakmai ismereteinek szüntelen gyarapitásához, jobban segitsék a vállalatok vezetőségeit a munkások szakképesitő szakmai továbbképző és szakositó tanfolyamainak megszervezésében és kibontakoztatásában, jobban felhasználják azokat az eszközöket, amelyekkel bővithetik a müszaki propaganda tevékenységben részt vevő tömegek körét, a termelés követelményeinek és minden egyes kollektiva felkészültségének megfelelően.

Figyelembe véve, hogy az építőtelepeken, a kőolajipari, az erdőipari vállalatokban, a mezőgazdaságban a termelésszervezés és a munka feltételei különböznek az ipari vállalatok feltételeitől, fokozott gondot forditunk arra, hogy segitsük ezeknek az egységeknek a szakszervezeteit szervező és kulturális-nevelő tevékenységük szüntelen javitásában. Rendkivüli figyelmet forditunk a szakszervezetek munkájának fokozására és hatékonyságára az építőtelepek, az ipari objektumok dolgozóinak mozgósításában, a munka befejezésének és az ujabb termelőkapacitások üzembe helyezésének meggyorsitásáért és azért, hogy kellő gazdálkodási készséggel használják fel az anyagi és a pénzalapokat, szüntelenül javitsák a munkálatok minőségét és hogy az egész év folyamán gyors ütemben haladjon a kivitelezési munka. A szakszervezetek konkrétabban támogatják majd az üzembe helyezett uj vállalatokat a kellő müszaki-szervezési intézkedések meghozatalában, a káderek kiképzésében, hogy minél rövidebb időn belül megvalósuljanak a tervekben előirányzott müszaki-gazdasági paraméterek.

Hazánk dolgozói saját tapasztalataikból meggyőződtek, hogy az ország gazdasági fejlődésében és a nemzeti jövedelem növelésében elért sikerek arányában a párt és a kormány jelentős eszközöket fordit a dolgozók életszinvonalának szüntelen emelésére. A jövő évben az e célra kiutalt anyagi és pénzalapok hozzájárulnak majd a munkások, a technikusok és a mérnökök reálbérének további növekedéséhez, a szocialista kereskedelem utján forgalomba kerülő áruk gyarapodásához, ujabb 54.000 lakás felépitéséhez, a nyolcéves oktatás általánositásához. Több mint 20 milliárd 600 millió lej, a költségvetési összkiadások 23 százaléka az oktatás, a tudomány, a kultura, az egészségvédelem és a társadalombiztositás fejlesztését szolgálja.

Amint a költségvetés tervezetéből kitünik, 1964-ben az állami társadalombiztositás kiadásainak pénzellátására forditott alapok több mint 4,8 milliárd lejre emelkednek, ami 298 millió lejjel több az ideinél. Ezekből a szakszervezetekre bizott alapokból fedezik azokat a kiadásokat, amelyeket az öregségi nyugdijakra, az utódoknak nyujtott nyugdijakra, az átmeneti munkaképtelenség esetén adott segélyekre és arra forditanak, hogy — csupán szakszervezeti ulon — több mint 300.000 dolgozót küldjenek fürdő- és üdülőhelyekre.

Államunk az idén több mint 750 millió lejt forditott munkavédelemre; az e célt szolgáló alapok növekedni fognak 1964-ben. Ezek az alapok az uj munkavédelmi törvénykezéssel együtt, amely az összes miniszteriumok, a központi állami szervek, a néptanácsok és vállalatvezetőségek feladatává teszi, hogy a termelési terv teljesitése érdekében hozott intézkedésekkel párhuzamosan biztositsák a balesetek és a szakmai megbetegedések megelőzését, növelik a munkakörülmények szüntelen javitásának lehetőségeit.

A szakszervezetek szüntelenül fokozni fogják a társadalmi ellenőrzést a munkavédelmi törvénykezés alkalmazása, a munkabiztonsági és a munkaegészségügyi technika normáinak betartása, az állami kereskedelem egységeinek, az orvosi-egészségügyi egységeknek, az üdülő- és fürdőhelyeknek a tevékenysége és a lakosság ellátását célzó más szektorok fölött. A szakszervezetek e célból jobban megszervezik a vállalatok és az intézmények több mint 26.000 munkásának, mérnökének, technikusának és tisztviselőjének a tevékenységét, akit nemrég választottak be a szakszervezeti társadalmi ellenőrző csoportokba, fokozzák az ellenőrzés hatékonyságát és e tevékenységbe minél nagyobb számu dolgozót vonnak be. Fokozzuk a szakszervezetek hozzájárulását a lakosság ellátásának, kiszolgálásának, igényei és izlése tanulmányozásának javitásához, és segiteni fogjuk kereskedelmünket, hogy a fogyasztók igényeinek alapos ismeretében aktivan közbeléphessen, arra késztetve az ipart, hogy kitünő minőségü, tartós, egyre tetszetősebb kivitelezésü, a lakosság növekvő igényeinek és követelményeinek megfelelő, bő választéku árut termeljen és szállitson.

A Román Munkáspárt vezetése alatt országunk szakszervezetei szüntelenül javitani fogják egész tevékenységüket, jobban megszervezik a szocialista versenyt, kiszélesitve ennek tömegjellegét és fokozva hatékonyságát a dolgozók alkotó kezdeményezésének mozgósitásában a tervfeladatok, az 1964. évre, a hatéves terv utolsó előtti évére a szocialista versenyben tett vállalások teljesitése és tulteljesitése érdekében.

Meggyőződve arról, hogy az állami terv és költségvetés előirányzatainak megvalósitása biztositja azt, hogy ujabb lépés történjen hazánkban a szocialista építés kiteljesitésének utján, s egyben konkrétan szemlélteti kormányunk békés egymás mellett élésre, a béke fenntartására és megerősitésére irányuló politikáját, mindenben egyetértek az 1964. évi népgazdaságfejlesztési terv feladataival és bizalommal, tiszta szivből megszavazom az állami költségvetést.

Bujor Almășan elvtárs felszólalása

Az 1963. évi terv jó körülmények közötti teljesitése ismét megerősiti, hogy népünk bizalommal követi pártunk és kormányunk politikáját és következetesen harcol annak valóra váltásáért.

Az 1964. évi terv tervezete, amint Ion Gheorghe Maurer elvtársnak, a Minisztertanács elnökének beszámolójából kitünik, népgazdaságunk felfelé ivelését tükrözi, a hatéves terv előirányzataiból fakadó feladatok helyességét bizonyitja és ujabb szakaszt jelent előrehaladásunkban.

A Bánya- és Villamosenergiaipari Minisztériumhoz tartozó bányákban, üzemekben és építőtelepeken dolgozó bányászok, energetikusok és konstruktörök, a párt- és szakszervezetek által mozgósitva teljes erejükkel, nagy lelkesedéssel vesznek részt az egész nép harcában és örömmel jelentik a Nagy Nemzetgyűlésnek idei tervfeladataik teljesitését és tulteljesitését. A globális ipari termelés tervét 2,5 százalékkal tulhaladták, ami 16 százalékos növekedést jelent 1962-höz képest.

A szénbányászok lendületes munkája ebben az évben is kimagasló eredményt — 300.000 tonna terven felüli szenet — hozott. Ebben az évben 19 százalékkal több villamosenergiát termeltünk, mint 1962-ben és csaknem kétszer annyit, mint 1959-ben. Hangsulyozandó, hogy ezeken a megvalósításokon kivül teljesitettük és tulteljesitettük a munkatermelékenység növelésének feladatát. Az előző évhez viszonyitva a munkatermelékenység 9 százalékkal növekedett, s ugyanakkor körülbelül 8 százalékkal tulteljesitjük a felhalmozás feladatát is az egész minisztérium viszonylatában.

A beruházási terv teljesitéséért kifejtett szivós erőfeszitések eredményeként 1963-ban uj energetikai és bányaipari objektumokat helyeztünk üzembe. Megkezdte az áramszolgáltatást a marosludasi hőerőmű, megkétszereződött a brazi hőerőmű beszerelt ereje, üzembe helyeztük az első hidroagregátumokat a Besztercén, Békástól folyásirányban. Átadtuk a következő uj villamosvezetékeket: a 400 kilovoltos Marosludas—Lemesány vezetéket, amely bekapcsolja energetikai rendszerünket más szocialista országok energetikai rendszereibe, a 220 kilovoltos Sebes—Vajdahunyadi vezetéket és más nagyfeszültségü vezetékeket. Megkezdte működését a coroesti szénelőkészitő üzem, az aranyosbányai érckilugozó berendezés, a románboksáni elektromagnétikus szeparáló berendezés. A Resica melletti szekuli és a Vajdahunyad melletti teleki duzzasztógátak megépitésével ebben az esztendőben két uj gyüjtőmedence jelent meg országunk térképén.

Ugyanakkor kitartó ütemben folyt a munka azoknak az ipari objektumoknak az építőtelepein is, amelyeket 1964-ben és a következő években helyezünk üzembe.

Minisztériumunkra 1964-ben az a feladat hárul, hogy az idei megvalósitásokhoz viszonyitva 15,3 százalékkal fokozza a globális termelést: ez lesz a legnagyobb növekedés a villamosenergia szektorában. Az 1963. évi megvalósitások, az üzembe helyezett és az ezután létesitendő termelőkapacitások biztositják e feladat teljesitését. Az 1964. évi terv is jelentős mennyiségü beruházást irányoz elő számunkra. A beruházások összege meghaladja a 4,5 milliárd lejt, ami uj és fontos ipari objektumok üzembe helyezését biztositja.

Pártunk és kormányunk villamositási politikáját a fontos energetikai objektumok építésére szánt beruházások volumene is tükrözi. A jövő esztendőben például 650 megawatt beszerelt erőt kell üzembe helyeznünk, ami a jelenleginek több mint egynegyede. Befejezzük az építkezés első szakaszát a marosludasi hőerőmünél. A jövő év elején üzembe helyezzük egy 150 megawattos uj gépcsoportot a parosenyi hőerőmünél és egy uj gépcsoportot a grozávesti hőerőmünél. Megkezdi a villamosenergia termelését Olténia első korszerü erőműve, a craiovai erőmű. Üzembe helyezzük a pitesti erőművet és befejezzük a resicai, aradi, temesvári és más erőművek korszerüsitését és kibővitését. 1964-ben uj vizierőműveket adunk át a Besztercén, Békással folyásirányban. Ugyanakkor folytatjuk a munkát a többi energetikai építőtelepen is, különösen az argesi 16 Februarie vizierőmű építőtelepén.

A párt tizéves villamositási tervében előirányzott villamositási politika ma is mindenben érvényes; megvalósitása során jól képzett energetikai szakkáderek formálódtak, s ezek magas müszaki szinvonalu, nagy energetikai objektumokat tudnak tervezni és kivitelezni. Ékesszólóan példázzák ezt azok a tanulmányok és tervek, amelyeket szakembereink a jugoszláv szakemberekkel együtt készitettek a vaskapui hidroenergetikai és hajózási rendszerről. A két állam között nemrég megkötött egyezmény értelmében 1964-ben megkezdődnek a munkálatok ezen a nagy építőtelepen. Energetikusaink és konstruktöreink büszkék arra, hogy ilyen munkát bíznak rájuk, amely jelentős mennyiségü energiát bocsát majd energetikai rendszerünk rendelkezésére.

Az ország ásványi forrásainak hasznositására irányuló politika alkalmazása eredményeként jelentős beruházási alapok szolgálnak a bányaipar jövő évi fejlesztésére is. Befejezéshez közeledik az ujmoldvai és a Lesul Ursului-i bányakomplexumok építése. Megkezdődik a kitermelés az olténiai Valea Motrului-ban épülő három lignitbánya közül kettőben. Ezek fogják ellátni szénnel a craiovai erőművet. Gyors ütemben folytatjuk a munkát a zsilvölgyi diljai és parosényi jóminőségü szenet adó bányák építésénél.

Telcken uj vasércelőkészitő üzem kezdi meg működését. Kibővitünk számos meglévő bányát és berendezést.

Az uj bányaobjektumok építése az iparnak szükséges nyersanyagtermelés fokozásán kivül az ipari, kulturális és szociális fejlődést is biztositja országunk egyes rajonjaiban, például Észak-Olténiában, Bánát tartomány déli részén és Suceava tartomány hegyvidékén.

Teljes tudatában vagyunk annak, hogy milyen nagy felelősség hárul minisztérumunkra és egységeire az erőművek idejében történő üzembe helyezésével kapcsolatban, ami a villamosenergia ésszerübb felhasználásával együtt biztositani fogja az ipar és a lakosság szüntelenül növekvő igényeinek kielégitését.

Az uj bányaobjektumok üzembe helyezése további sok százezer tonna szenet és ércet jelent, amelyek annyira szükségesek gazdaságunk fejlesztéséhez. Csupán a színesfém-kitermelésnél 1959-hez képest jövőre 2,7-szeresére növekszik a réz, 1,8-szeresére az ólom és 2,3-szeresére a dusitott horgany termelése; az uj objektumok idejében történő üzembe helyezése biztositja a hatéves tervben előirányzott feladatok teljesitését.

Ezért oly fontos tehát, hogy minden erőnket az emlitett objektumok idejében történő megvalósitására összpontositsuk.

Legnagyobb részt biztositva van a müszaki dokumentáció, amelynek alapján a beruházásokat végrehajtjuk s ez lehetővé teszi, hogy konstruktőrjeink jobban dolgozzanak.

Ezekben a fontos objektumokban a legjobb minőségü és magas müszaki szinvonalu berendezéseket kell felszerelnünk, ami megköveteli, hogy fokozott igénnyel lépjünk fel e berendezések szerelésénél és átvételénél.

Minthogy az ütemes anyagellátás biztositja az építőtelepek normális tevékenységét, megjavitjuk az ellátási terv egybehangolását, igényesebbek leszünk a szállitókkal szemben és minden intézkedést megteszünk a pazarlás kiküszöbölésére és az anyagok gazdaságosabb felhasználására.

A fenti és a kibővitendő objektumok jelentős számu uj munkást fognak bevonni az iparba. Intézkedéseket tettünk és teszünk ezek szakmai kiképzésére. A jövő évi tervben tevékenységi szektorunk számára előirányzott 6000 lakás hozzájárul az épülő objektumok munkáskádereinek állandósitásához és javitja a meglévő egységek munkásainak életkörülményeit.

A Nagy Nemzetgyűlésben jóváhagyás végett előterjesztett jövő évi állami költségvetéssel kapcsolatban megállapitjuk, hogy az népgazdaságunk szüntelen fejlődését, a nemzeti jövedelem növekedését és szocialista rendszerünk felsőbbrendüségét tükrözi. Annak tudatában, hogy a költségvetési előirányzatok valóra váltása elsősorban attól függ, hogyan fogunk dolgozni a pénzfelhalmozásoknak, az állam fő jövedelmi forrásának eléréséért, javitjuk a termelés megszervezését, hogy teljesitsük és tulszárnyaljuk a munkatermelékenység növelésével és a termelési költségek csökkentésével kapcsolatos feladatunkat. A munkatermelékenység növelése feladatának 1964-ben történő teljesitése és tulszárnyalása annál is inkább fontos a bányaiparban, mivel az iparág sajátossága folytán a munkadij különös sullyal esik latba az önköltségnél.

Ezért folytatjuk a meglévő bányák rendezését és korszerüsitését, mivel ez kiküszöböli a szük munkahelyeket, összpontositja és tökéletesiti a munkafolyamatot. Ezzel kapcsolatban nagy fontosságu az uj kitermelési módszerek további kitartó bevezetése. A főbb föld alatti és külszini müveletek gépesitése nemcsak hogy mentesiti a bányászokat a nehéz munkától, hanem a munkatermelékenység gyors növelését is lehetővé teszi. Továbbra is olyan kombájnokkal és más gépezetekkel látjuk el a tárnákat, amelyek megfelelnek lelőhelyeink körülményeinek. A Gépgyártóipari Minisztériummal közösen kidolgozott terv alapján fokozott teljesitő képességü, uj felszerelésekkel látjuk el a bányákat s ezeket elsősorban azokban a szektorokban összpontositjuk, ahol a leghatékonyabban használhatják őket.

Meggyőződve arról, hogy az 1964. évi terv és költségvetés előirányzatai ujabb lépést jelentenek népgazdaságunk fejlesztésében, mindenben egyetértek ezekkel, és megfogadom Önök előtt, hogy a minisztérium apparátusát az előirányzatok minél kifogástalanabb megvalósitására mozgositom.

Nicolae Giosan képviselő felszólalása

Akárcsak a gazdaság más szektorait, a párt, a kormány és személyesen Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs különleges támogatásban és figyelemben részesitette a mezőgazdaságot. Elegendő rámutatnunk, hogy az 1960—1964-es években a mezőgazdasági beruházások mintegy 21 milliárd lejre emelkedtek, ami meghaladja a III. kongresszus Irányelveinek az egész hatéves tervre szóló előirányzatait.

Szocialista iparunk, főként a nehézipar és alappillére — a gépipar — gyors ütemü fejlesztése révén a mezőgazdaságot a legmodernebb traktorokkal és mezőgazdasági gépekkel látták el, ami lehetővé teszi a fontosabb mezőgazdasági munkák magas foku gépesitését és optimális határidőre való elvégzését.

Figyelembe véve a mezőgazdaság gépesitésében fejlettebb országok eredményeit és a hazai tapasztalatokat, a mezőgazdasági szakemberek szoros együttműködésben a fémipari szakemberekkel, uj tipusu traktorokat, ekéket, vetőgépeket, aratógépeket, trágyaszóró és más gépeket terveztek, amelyek a termelésben fokozzák a munkateljesitményt és javitják a mezőgazdasági munkák minőségét.

Fejlődésének teljében lévő vegyiparunk 1963-ban 3,6-szer annyi ásványi trágyát gyártott mint 1919-ben.

A kollektivizálás befejezése kiváló körülményeket teremtett a mezőgazdaság belterjes és sokoldalu fejlesztésére.

A mezőgazdaság vezetésének átszervezése a Mezőgazdasági Főtanács, valamint a tartományi és rajoni mezőgazdasági tanácsok megalakitása révén, bebizonyitotta, hogy a tudósok, a közvetlenül a termelésben dolgozó legjobb szakemberek részvétele a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó határozatok elfogadásában és valóra váltásában, jó eredményre vezet. Ez megmutatkozik a termelés növelésében, a szocialista mezőgazdasági egységek gazdasági és szervezeti erősitésében elért sikerekben.

Tudvalevő, hogy a hosszu és nehéz, a mi tájainkon ritkán előforduló fagyoktól sulyosbitott tél után a tavaszi mezőgazdasági munkák csaknem egy hónappal később kezdődtek meg, mint más években, a nyár folyamán az aszály elég erősen érezte hatását, számos tartományban a csapadék mennyisége kisebb volt az 1962. évinél. De a szorgalmas kollektivisták, az állami gazdaságok és a gép- és traktorállomások dolgozói, a pártszervek és szervezetek irányitásával és a szakemberek utmutatásával differenciáltan alkalmazták az agrotechnikai intézkedéseket, s igy nagymértékben kiküszöbölték a kedvezőtlen időjárási viszonyok káros következményeit.

Sokatmondók a kukoricatermesztésben, vagyis annak a növénynek a termesztésében elért eredmények, amelynek legtöbbet ártott a szárazság. A fetesti trösztöhöz tartozó állami gazdaságok egész 15.870 hektáros kukoricaföldjükről átlag 4140 kiló, a nagyszentmiklósi trösztöhöz tartozó állami gazdaságok pedig 13.800 hektáros területükről átlag 3860 kiló szemeskukoricát takaritottak be hektáronként. Sok kollektiv gazdaság is szép hozamot ért el. Emlitésre méltók a Negru Vodă rajoni kollektiv gazdaságok, amelyek 28.300 hektárról átlag 3214 kiló kukoricát takaritottak be hektáronként. A Slobozia rajoni kollektiv gazdaságok 28.266 hektárról átlag 2800 kiló kukoricát takaritottak be hektáronként.

Hazánk mezőgazdasága jelentős tartalékokkal rendelkezik a mezőgazdasági termelés növelésére; ezek a tartalékok a tudományos vivmányokból és az élenjáró egységek tapasztalataiból fakadó agrotechnikai intézkedések egész komplexumának alkalmazása révén hasznosithatók. Ha egyes Kolozs, Iasi, Bákó tartományi egységek kukoricahozama jóval alatta volt e gazdaságok lehetőségeinek, ez annak tulajdonitható, hogy nem hajtották végre az egész területen az őszi ugarolást, a magot a friss tavaszi barázdába vetették, meg nem felelő minőségi szinvonalon.

A zöldségtermesztésnek nagy szakositott medencékben való összpontositása, a termelők anyagi érdekeltségének fokozása hozzájárult egyre nagyobb hozamok eléréséhez, főként a korai zöldségekből, előmozditotta a lakosság jobb zöldségellátását. Ebben a szektorban fogyatékosságok is mutatkoztak: a zöldségtermelést nem ütemezték be hosszabb időre, a termékek átvétele és értékesitése olykor késedelmesen történt.

Bár a gyümölcsfák és a szőlő megsinylette a mult téli nagy fagyokat, a mezőgazdasági tanácsok, a szakemberek intézkedtek, hogy a gazdaságok differenciáltan alkalmazzák a tudósoknak a metszésre és más agrotechnikai munkákra vonatkozó ajánlásait, s igy szép gyümölcs- és szőlő-termést biztositottak.

Kitartó erőfeszitéseket tettünk az állattenyésztés fejlesztéséért. A kollektiv gazdaságok állami hitelek segitségével és saját alapjaik felhasználásával növelték állattenyészeteiket. Igy a közös tulajdonban lévő szarvasmarhák száma mintegy 22 százalékkal, a sertéské 20 százalékkal, a juhoké 18 százalékkal gyarapodott.

A jövő évi állami terv előirányozza minden mezőgazdasági ág termelésének jelentős növelését a lakosság növekvő fogyasztási szükségleteinek kielégitésére, az ipar mezőgazdasági nyersanyagellátására és exportkészletek létrehozására. Eleve meg kell mondanom, hogy az 1964. évi mezőgazdasági állami terv összhangban áll a termelőegységek lehetőségeivel, tehát normális mezőgazdasági év körülményei között teljesithető és tulszárnyalható. Az állami terv feladatainak teljesitésére pénzügyi eszközöket irányoztak elő a mezőgazdaság gépesitésére és kémizálására, talajjavitási munkálatokra, az értékes növények termelésének kiterjesztésére, szőlő- és gyümölcsfaültetésre, valamint az állattenyésztés fejlesztésére. A mezőgazdaságot 1964-ben több mint 10.000 traktorral, 3000 gabonakombájnnal, csaknem 4000 vetőgéppel és más mezőgazdasági géppel látják el.

Az állam azzal is támogatja a kollektiv gazdaságok fejlődését és erősitését, hogy 1,1 milliárd lej hosszulejáratu hitelt nyujt nekik. A mezőgazdasági költségvetési tervezetben szereplő anyagi és pénzeszközök ésszerü és gazdaságos felhasználását össze kell kötni a minden mezőgazdasági egységben fellelhető jelentős belső tartalékok feltárásával; ezzel állandóan foglalkozniuk kell a mezőgazdasági dolgozóknak.

A pártvezetőség kezdeményezésére idejében jelentős intézkedések történtek a hektárhozam helyesebb, reálisabb megállapitására, figyelembe véve minden egység lehetőségeit és az utóbbi évek tapasztalatait. A nagy hektárhozam érdekében gondoskodás történt arról, hogy minden növényt a természeti és gazdasági körülmények szempontjából legkedvezőbb övezetekben vessék, ahol évről évre gazdag termést értek el.

Akárcsak az előző években, 1964-ben is nagy figyelmet forditunk a gabona-, főként a buza- és kukoricatermelés növelésére.

Ez év őszén 3.155.000 hektárt vetettek be buzával és rozzsal, s e terület 95 százalékán nemesitett és termelékeny buzamag került a földbe. Bár aszályos volt az ősz, a vetés jobb agrotechnikai körülmények között és jóval rövidebb idő alatt zajlott le, mint az előző években. A vetések nagy része fejletten, bokrosodva telel.

A Mezőgazdasági Főtanács intézkedett, hogy a mezőgazdasági tanácsok, szakemberek állandóan ellenőrizzék a vetések állapotát, tegyék meg a legmegfelelőbb intézkedéseket a vetések ápolására, a természetes és ásványi trágyák, különösen a nitrogéntrágyák ésszerü használatára, a télből legyengülten kikerülő növények növekedésének serkentésére.

Ugyancsak ezen az őszön vetették meg a tavaszi növények gazdag hozamának alapjait. Ebből a célból több mint 4 millió hektárt szántottak fel, akkora területet, amilyenre mezőgazdaságunk történetében még nem volt példa.

A kutatóintézetek, az állami gazdasági dolgozók utóbbi években kifejtett intenziv munkája eredményeként a kukorica egész vetésterületén hibrid magot vethettünk. Napraforgóból, cukorrépából és más növényekből is kiváló minőségü mag került a földbe.

Lényegesen fokozni fogjuk a zöldség, különösképpen a korai zöldség termelését. Már az ősszel intézkedések történtek, hogy a városok és munkásközpontok környékén lévő kollektiv gazdaságok fejlesszék az ehhez szükséges anyagi alapot. Egyes fogyatékosságok kiküszöbölése érdekében előirányozták a termelés szakaszokra való beütemezését és a zöldségválaszték bővitését.

A kollektiv gazdaságok 1964 végére előirányzott állatállománya, az idei előzetes eredményekhez viszonyitva, csaknem 16 százalékkal növekedett a szarvasmarháknál, 20 százalékkal a sertéseknél, 18 százalékkal a juhoknál, 50 százalékkal a baromfinál. És ami a legfontosabb, ez a növekedés elsősorban a saját tenyésztésből adódik.

Messzemenően ki kell használni a hegyvidéki kollektiv gazdaságok, kollektivisták és állattenyésztők ösztönzésére hozott minisztertanácsi határozatokból fakadó előnyöket, hogy szerződés alapján minél több husállatot neveljenek és adjanak el, valamint fokozott mennyiségü tejet, gyapjut és tojást. Az állatállomány növelése és az állati hozamok emelése érdekében a mezőgazdasági tanácsok, a kollektiv gazdaságok vezetőségei és a szakemberek gondoskodjanak messzemenően kellő menyiségü, nagy választéku és jó minőségü takarmányról. Ezért a legilletékesebb szakemberek talaj- és éghajlati övezetek, gazdaságok szerint kell hogy megállapitsák azokat a takarmánynövényeket, amelyek tápanyagokban és fehérjékben gazdag nagy hozamokat biztositanak.

Ebben az időszakban a gazdaságok vezető tanácsai, mérnökei és állatorvosai minden figyelmüket az állatok jó téli gondozására és a takarmánytartalékok ésszerü felhasználására összpontositják. Szaporán készitik elő a melegágyakat, a mezőgazdasági felszerelést, a vetőmagot, stb. a tavaszi mezőgazdasági kampány zavartalan menete érdekében.

A kollektiv gazdaságok életének jelentős eseménye kerül sor: a beszámoló közgyülésekre, amelyek elemzik az 1963. évi tevékenységet és jóváhagyják a jövő évi termelési és pénzügyi terveket. A mezőgazdasági tanácsok intézkedtek, hogy a kollektiv gazdaságok jól átgondolt terveket készitsenek, s hogy a kollektivisták a közgyüléseken vitassák meg alaposan a vezető tanácsok munkáját, tárják fel a jövő évi mezőgazdasági termelés fokozásának lehetőségeit és utjait.

Az 1964. évi állami terv fokozott feladatokat irányoz elő a mezőgazdaságban. Ezek megvalósitása lelkes és hozzáértő munkát követel, állandó foglalkozást az anyagi és pénzeszközök gazdaságos felhasználásával.

Tovább kell javitanunk a mezőgazdasági tanácsoknak, a szocialista mezőgazdasági egységek vezetőségeinek munkastilusát, gondosan tiszteletben kell tartanunk az uj szervezési forma alapelveit, amelynek keretében a tudósok, a magas képzettségü szakemberek, a termelő egységekben dolgozó legjobban felkészült káderek közvetlenül részt vesznek a mezőgazdasági termelés fejlesztése konkrét problémáinak megoldásában.

Meggyőződésünk, hogy szorgos kollektivista parasztságunk, a mezőgazdasági munkások, mérnökök és technikusok, a pártszervezetek vezetésével teljes felelősségérzettel fogják kezelni az 1964. évi tervfeladatokat, lelkesedéssel és hozzáértéssel fognak dolgozni ezek teljesitéséért, szocialista mezőgazdaságunk fejlesztése érdekében.

Mindenben egyet értek az állami terv előirányzataival és teljes bizalommal szavazom meg az 1964. évi költségvetés tervezetet.

Horia Hulubei képviselő felszólalása

Megelégedéssel és büszkeséggel fogadtuk a megvitatás és jóváhagyás végett előterjesztett költségvetés-tervezetet, amelyről megállapitottuk, hogy folytatja a párt és az állam kitartó és körültekintő erőfeszitéseit a jólét és a haladás megteremtésére, ami a szemünk láttára kiteljesedő szocializmus jellegzetessége.

Ion Gheorghe Maurer elvtárs, a Minisztertanács elnöke beszámolójában kifejtette, hogy az 1963. évi tervet biztos és nagy távlatokat jelentő akciókkal, mély átgondoltsággal és kiegyensulyozottan váltottuk valóra, s hogy az 1964. évi terv még nagyobb szabásu folytatása hazánk biztos és diadalmas előrehaladásának a 20 évvel ezelőtt nehezen elképzelt csucsok felé.

A jelenlegi bonyolult és ellentmondásos nemzetközi helyzetben Románia külpolitikája bölcs megoldásokkal és állásfoglalással járul hozzá az enyhüléshez és a békés egymás mellett éléshez. Hazánk következetesen harcol, hogy megóvja a civilizációt az atompusztitások veszélyétől; országunk mindenütt jelen van, ahol az emberiség jövője szempontjából komoly lépéseket kezdeményeznek.

Románia nemzetközi kapcsolatai gazdasági, tudományos és kulturális téren állandóan bővülnek.

A román nép valóra váltja az RMP III. kongresszusán kijelölt mozgositó jellegü programot: kiteljesiti a szocialista épitést, s sikerei ezen a téren növelik hazánk tekintélyét. A külföldi közvélemény, még azok a körök is, amelyeket nem lehet a szocializmus iránti rokonszenvvel gyanusitani, elismerik, hogy a Román Népköztársaság gazdasága egészséges és virágzó gazdaság, hogy az ország gyors ütemben iparosodik, s hogy kulturális és tudományos életünkben világviszonylatban elismert eredmények születnek.

1964-ben 20.635 millió lejt forditunk szociális-kulturális akciókra, ebből 7.875 millió lejt oktatásra, tudományos kutatásra és kulturális célokra. Ez ujabb jelentős lépés annak érdekében, hogy szocialista tudományunk és kulturánk egyre magasabb csucsokra emelkedjék.

A tudomány fejlődésének és a termelésben való alkalmazásának szinvonala tükrözi, hogy az ember milyen mértékben uralja a természet jelenségeit és erőit, ez az ismérve annak, hogy egy nép a civilizáció milyen fokán áll. A kommunizmus — az emberi civilizáció legfelső foka — felé való sikeres előrehaladást el sem lehet képzelni a legutóbbi tudományos vivmányokon alapuló technika nélkül, amint azt V. I. Lenin igen helyesen kifejtette.

Különösképpen napjainkban, a gyorsaság, amellyel a tudományos felfedezések egymást követik, s amellyel a termelésben alkalmazzák őket, főképpen pedig szociális-gazdasági következményeik jelentős ismérvet képeznek egy társadalom haladó, vagy tulhaladott jellegének megitélésében. A szocialista tendszer széles körü lehetőségeket teremt

(Folytatása a 4-ik oldalon)

A Nagy Nemzetgyűlés ülésszakának munkálataiból

Horia Hulubei képviselő felszólalása

(Folytatás a 3. oldalról)

a termelőerők, a tudomány és a kultura fejlődésére, nagy lehetőségeket biztosit a tudomány és a technika legujabb vivmányainak alkalmazására a nép jólétének fokozása érdekében, s ez szabja meg nyilvánvaló fölényét a kapitalizmussal szemben. Az előttünk álló költségvetés, a miniszterelnök elvtárs és a pénzügyminiszter elvtárs felvilágositásaival együtt mindennél jobban tükrözi ezt a megállapitást.

A Román Munkáspárt ajánlotta nekünk, tudományos dolgozóknak, hogy tevékenységünket kiegyensulyozottan osszuk meg az alapvető elméleti kutatások és az alkalmazott kutatások között. Ez az utmutatás a román tudomány és technika gyors fejlődéséhez és kiváló minőségéhez vezetett.

Valóban, a mai romániai tudomány tevékenyen hozzájárul az ország iparositásával, a mezőgazdaság műszaki-anyagi alapjának fejlesztésével, szocialista kulturánk felvirágoztatásával összefüggő műszaki-gazdasági kérdések megoldásához, ujabb értékekkel járul hozzá az egyetemes tudomány kincsestárához.

A tudományos kutató munka, kezdve a villamosenergia termelésétől a kőolajipari, a kohászati, a gépipari, a vegyipari, az építőanyagipari termelésig, s folytatva a geológiai, agronómiai, orvostudományi kutatásokon — hogy csak néhány területet emlitsek — részt vesz a szemünk láttára alakuló uj élet által felvetett összes problémák megoldásában.

Sok időt venne igénybe az Akadémia különböző kutatóintézeteiben, a felsőoktatási intézetekben és minisztériumi kutató intézetekben folyó tudományos kutató munka még csak számbavétele is; engedelmükkel csak néhány általánosabb vonatkozásu szempontot fogok kifejteni.

Az utóbbi 20 esztendőben folytatott tudományos tevékenység egészében véve jóval meghaladja azt, amit Románia, mint független állam, története során megvalósitott. Ezek az eredmények azzal magyarázhatók, hogy a párt és az állam nagy figyelmet fordit a tudományra, szeretettel és megbecsüléssel veszi körül a tudományos dolgozókat, megfelelő anyagi alapot biztosit a kutatásokhoz, a laboratóriumok dolgozói pedig, miután tevékenységük igy mélyebb értelmet kapott, odaadással és lelkesedéssel dolgoznak.

Egy példát szeretnék emliteni a rádioaktiv izotopok gyakorlati alkalmazásának területéről, ami igen sokrétű probléma. Az Atomfizikai Intézet 1963-ban 255.000 milli-Curie izotopot és jelzett anyagot szállitott az iparnak, mezőgazdaságnak, orvostudománynak, különleges kutatások számára. Ennek eredményeként sikeresen alkalmazhattunk rendkivül korszerü kutatási módszereket. Ezek az akciók jelentős megtakaritásokat és valuta-megtakaritást eredményeznek.

A rádioizotopok alkalmazása jelentősen hozzájárult számos technológiai folyamat automatizálásához, valamint más népgazdasági kérdések megoldásához. Az Atomfizikai Intézet szintmérő berendezéseket gyártott és szállitott a Vajdahunyadi Kohászati Kombinátnak, a kaláni Victoria üzemeknek, a brassói Tractorul üzemeknek, az azugai, dicsőszentmártoni és fieni üveggyáraknak, a sávinesti müszál és mürost üzemnek, a ploiesti Petrochim-nek, a marosvásárhelyi cukorgyárnak és más vállalatoknak. E berendezések számottevően megkönnyitik a termelő munkát és egyben komoly megtakaritásokhoz vezetnek. Ugyanezeket mondhatjuk el az intézet sürüség, nedvesség, vastagságmérő elektronikus készülékeiről, amelyek szintén komoly előnyöket jelentenek különböző munkahelyeken, az építőtelepeken, gyárakban, utépitésnél és igy tovább. Hangsulyozni kivánom továbbá, hogy a Kőolaj- és Vegyipari Minisztériumhoz tartozó kőolajkutatási egységek a rádioaktiv karottázs alkalmazásával kiváló sikereket, és nagyon jó gazdasági eredményeket értek el.

Az Atomfizikai Intézetben készült elektronikus számitó gépekkel a legtöbb népgazdasági szektorban különféle kérdéseket oldottak meg. 1963 folyamán az emlitett számitógépekkel eszközölt számitások volumene elérte a 7600 efektiv órát és komoly gazdasági előnyökkel járt.

Az uj technika bevezetéséhez a népgazdaságba, jelentősen hozzájárul a nukleáris egységek irányitása, valamint a rádioaktiv izotopok alkalmazását célzó előkészitő kurzusok, amelyek az Atomenergia Bizottság ellenőrzése alatt folynak. 1963-ban körülbelül 190 egység kapott irányitást. Csupán ebben az esztendőben 140 főiskolai képzettségü káder végezte el az emlitett tanfolyamokat.

Mielőtt befejezném a dolgok rövid vázolását, meg kell még emlitenem, hogy a népi demokratikus rendszer által létesitett számos intézet, közöttük a bukaresti Fizikai Intézet, az Akadémia vegyipari kutató központjai, a minisztériumi vegyipari kutatóintézetek, nagyszámu orvostudományi intézet és sok más hasonló intézmény jelentős hasznot nyujtott a népgazdaságnak és a közegészségügynek. Ezek az intézetek, értékes kutatásaik révén a nemzetközi tudományos életben is ismeretesek.

A müszaki-tudományos intézetek legfontosabb tudományos kutatásai és ezek alkalmazása eredményeit közlik a románul és idegen nyelveken megjelenő román folyóiratok, valamint tekintélyes külföldi szakkiadványok. A romániai tudósok számos nagyértékü, nemzetközileg elismert monografiát, tanulmányt és kézikönyvet szerkesztettek. Közülük sokat idegen nyelvekre is lefordítottak. A román tudományos eredményeket nemzetközi értekezleteken, kollokviumokon és szimpozionokon is közlik. Tudósaink nagy megbecsülésnek örvendenek, különböző plenáris ülések vezetésére kérik fel őket, jelentős feladatokat kapnak e rendezvények tudományos munkájában, alkalmazzák a román tapasztalatot a nemzetközi együttmüködés különböző területein. Tudományunk sikerei, nemzetközi tekintélye arról tanuskodik, hogy a népi demokratikus rendszer, bölcs pártunk nagy lehetőségeket és rendkivül kedvező körülményeket teremtett a tudósok számára.

Az értelmiség a társadalom legértékesebb erőforrásai közé tartozik, hozzájárul az uj megteremtéséhez, s egyidejüleg az uj elavulttá tételéhez; mindenesetre közvetlenül részt vesz az előrehaladásban. A pártnak éppen ezért mélységesen igaza van, amikor oly nagy sulyt helyez az ország értelmiségi erőforrásainak ösztönzésére, az értelmiség nevelésére, arra, hogy az értelmiségiek segitségével fejlődjön a tudomány és a kultura.

Erről a magas szónoki emelvényről rendkivüli örömmel mutattam rá, hogy a román tudomány és technika sok emlitésre méltó sikert ért el, számottevően hozzájárult az ország iparositásának folyamatához, az egyetemes tudományhoz.

A tudományos dolgozók, fiatalok s idősebbek egyaránt a párt lelkes hivó szavára egész energiájukat, tehetségüket és alkotóerejüket a szocializmus építése nagyszerü ügyének szolgálatába állitották. Örülnek eddigi eredményeiknek, de jól tudják: még hosszu utat kell megtenniük ahhoz, hogy munkájuk eredménye annak az eszményképnek a magaslatán álljon, amelyet ma szolgálnak. Keményen és kitartóan dolgoznak tudományos képzettségük tökéletesitéséért, annak érdekében, hogy a leghatékonyabb formákban tehessenek eleget az ország követelményeinek. Eddigi sikereink biztositják a további jobb eredményeket országunk még nagyobb dicsősége, a nép boldogsága, a szocializmus, a kommunizmus ügye szolgálatában.

Maradéktalanul helyeslem a költségvetést és teljes bizalommal megszavazom.

Damaschin Ion Fila képviselő felszólalása

Hazánk dolgozói igen jelentős eredményeket értek el a szocialista építést kiteljesitésének utján, s ez népünknek a népgazdaság szüntelen fejlesztéséért, a III. pártkongresszuson kijelölt nagyszerü feladatok teljesitéséért folytatott eredményes és lelkes munkáját mutatja. Minden évben ujabb és ujabb, a világtechnika szinvonalán álló magas termelékenységü gépekkel és felszerelésekkel berendezett termelőegységeket helyezünk üzembe. Az utóbbi években csupán Resicán két korszerü nagyolvasztó épült 1400 köbméter összkapacitással, magas technikai szinvonalon álló acélolvasztó kemencék, egy ércdusitó gyár, egy öntödei komplexum, egy rendkivül korszerü részleg Diesel-motorok gyártására, egy nehézmechanikai részleg és több más objektum.

Üzemünk munkásai, mérnökei és technikusai megtanulták jól felhasználni a korszerü technikát, és jelentős sikereket értek el a termelés, a munkatermelékenység növelésében és a termékek minőségének javitásában. A Resicai Müvek munkaközössége az idén legyártja a 65 tervezett 2100 lóerős Diesel-motort és terven felül 12.600 tonna acélt és több mint 16.500 tonna hengerelt készárut állit elő.

A párt vezetőségétől, személyesen Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárstól kapott utmutatások alapján a resicai gépgyár rendkivüli figyelmet fordit a termékek minőségének javitására. E fő cél elérésére üzemünkben elterjesztettük az olyan korszerü technológiai eljárásokat, mint az indukciós áram használatát a fémolvasztásnál és a hőkezelésnél, a hegesztett alkatrész csoportok használata egyes berendezések és gépcsoportok gyártásánál.

Figyelembe véve a részlegek magas technikai szinvonalon álló berendezéseit és azt, hogy a termékek magas szinvonalu müszaki-gazdasági és minőségi paraméterekkel kell, hogy rendelkezzenek, üzemünk rendkivüli figyelmet fordit a munkások szakmai továbbképzésére, hogy az lépést tartson az uj technika követelményeivel.

Munkásaink igyekeztek és igyekeznek minél jobban elsajátitani az olyan nagy pontosságu gépek kezelését, mint a fogaskerék-csiszoló gépek, a programvezérlésü elektronikus másológépek, stb. Munkaközösségünknek az uj technika minél alaposabb elsajátitására irányuló törekvését az is mutatja, hogy az idén csaknem 2000 munkás vett részt a szakmai továbbképző tanfolyamokon. Ugyanebből a célból a Diesel-motor részlegen megkezdték a munkások gépenkénti és termékenkénti szakositását, ami hozzájárult a gépek helyesebb kihasználásához és a minőség állandó javulásához.

Amint Ion Gheorghe Maurer elvtárs beszámolója hangsulyozta, a gépgyártó vállalatok egyik legfontosabb feladata tovább csökkenteni a nyers- és segédanyagok fogyasztását. E tekintetben munkaközösségünk arra törekszik, hogy minél több fémet takaritson meg. Csupán az egyik alkatrész csoportnái a hegesztéses eljárásra való áttéréssel egy gépcsoportnál több mint 17 tonna fémet takaritunk meg. Csökkentettük a fajlagos fémfogyasztást a Diesel-motorok, a forgóalvázak és más termékek gyártásánál. A nyers- és segédanyagok megtakaritására irányuló intézkedések az idén hozzájárultak az önköltség 5,6 százalékos csökkenéséhez.

A resicai gépgyártók nagy lelkesedéssel fogadták az 1964. évi tervfeladatokat. Munkaközösségünkre fontos feladatok hárulnak a jövő évben. A globális termelés volumene 28 százalékkal növekszik. A termelés még nagyobb növekedését érjük majd el a Diesel-villamos mozdonyok motorjainál és más gépeknél és berendezéseknél. Hangsulyoznunk kell, hogy a globális termelés e növekedését 90 százalékban a munkatermelékenység emelése révén kell elérnünk.

Ugyanakkor be kell rendezkednünk a mai technika szinvonalán álló uj termékek gyártására.

Üzemünk egész sor müszaki-szervezési intézkedést tett, hogy már az év elején ütemesen teljesithesse a tervet. Ezek közül emlitésre méltók: a termelés jobb megszervezése — főként egyes géprészek folyamatos gyártásának megszervezésével —, a forgácsolási sebesség növelése, a szerszámokkal, készülékekkel és mérő müszerekkel való jobb ellátás, a gépek és berendezések ésszerübb kihasználása, a munkások szüntelen továbbképzése, a fajlagos fogyasztás csökkentése, főleg a fémnél.

Üzemünk részlegei ezekben a napokban vitatják meg a tervszámokat. A vitából kitünik munkaközösségünknek az a szilárd elhatározása, hogy jobban hasznositja a belső tartalékokat az 1964. évi terv minden mutatószámának és minden választékának teljesitéséért, biztositva ugyanakkor a termékek magas technikai és minőségi szinvonalát. Üzemünk munkásai, mérnökei és technikusai ezzel hozzájárulnak majd a jövő évi állami terv és költségvetés előirányzatainak sikeres teljesitéséhez.

Szivből megszavazom az 1964. évi állami költségvetést.

Bányai László képviselő felszólalása

Különös örömmel hallgattam végig Ion Gheorghe Maurer elvtársnak, a Minisztertanács elnökének az állami tervről szóló beszámolóját valamint a költségvetésről szóló jelentést.

E tervek valóraváltása ujabb meg ujabb üzemeket, gyárakat, tökéletesebb gépi berendezéseket jelent az ipari és mezőgazdasági javak előállitására, ujabb kulturális intézményeket, ujabb alkotó erőfeszitéseket jelent.

Engedjék meg, hogy kitérjek az oktatásügy és kultura kérdéseivel kapcsolatos előirányzatokra, minthogy magam is ezen a területen tevékenykedem. Az utóbbi évek költségvetési kiadásai mutatják, hogy a kultura milyen kivételes gondoskodásnak és figyelemnek örvend népi demokratikus rendszerünkben. Az erre a területre vonatkozó sokatmondó statisztikai adatok bizonyitják, hogy a szocializmus elválaszthatatlanul egybefonódik a kultura rohamos fejlődésével.

Az 1963—1964-es tanévben több mint 3.000.000 tanuló vesz részt az általános oktatásban. Ha ezekhez hozzávesszük a szakmai és müszaki oktatásban részt vevő 260.000 tanulót, valamint a felsőfoku tanintézetek több mint 112.000 hallgatóját, s a teljes számot egybevetjük az ország népességével, megállapithatjuk, hogy minden ötödik lakós részt vesz az állami oktatás valamelyik formájában.

Hogy még jobban szemléltessem, milyen fejlődésen ment keresztül az oktatásügy a szocialista építés éveiben, engedjék meg, hogy utaljak a középfoku oktatásra vonatkozó számadatokra. A mostani tanévben több mint 370.000 tanuló vesz részt az oktatásnak ebben a formájában. Az 1938—1939-es tanévhez viszonyitva, amikor a középiskolások száma mindössze 29.000 volt, ez csaknem 13-szoros növekedést jelent. Ez a növekedés minden kommentárt fölöslegessé tesz.

Mennyire különbözik a mai helyzet a burzsoá-földesuri időktől, amelyeket, mint fiatal tanár 1930-tól kezdve alaposan megismerhettem. Azokban az időkben a középiskolák csekély száma, a tandijak, a létfenntartási költségek, valamint a dolgozók nehéz anyagi helyzete csaknem lehetetlenné tette a munkások és parasztok gyermekeinek bejutását a középiskolákba.

A hétéves oktatás általánositása az utóbbi években s a nyolcéves oktatás általánositásának befejezése 1964-ben, az I—VII. osztályos tankönyvek ingyenes szétosztása, amely 1964-ben a VIII. osztályra is kiterjed, a legfontosabb akciók közé tartoznak ezen a területen.

Ami a felsőfoku oktatást illeti, az egyetemi központok száma az 1938. évi 4-ről 15-re növekedett, s a jelenleg működő felsőfoku tanintézetek 171 fakultást ölelnek fel az 1938 évi 33-mal szemben. A felsőfoku képzettségre törekvő ifjuság előtt szélesre táruló lehetőségeket bizonyitja az is, hogy az idei egyetemi évben csupán az elsőéves hallgatók száma nagyobb, mint amekkora a burzsoá-földesuri rendszer bármely évében a főiskolák összes hallgatóinak száma volt.

1963-ban felsőfoku oktatásunk 11.600 végzett hallgatóval gyarapitotta a szakemberek számát a termelésben, a társadalmi-kulturális szektorban és az államapparátusban.

Számos uj otthont bocsátottunk a főiskolások rendelkezésére. Csupán a kolozsvári egyetemi központban 22 diákotthon működik, 6.500 férőhellyel; ebben a városban a diákotthonokban lakik a tanfolyamokat látogatók 68 százaléka. A felsőfoku oktatás anyagi alapja szüntelenül javult azáltal, hogy megfelelő müszaki szinvonalon álló ujabb meg ujabb laboratóriumokat létesitettünk és rendeztünk be, gyarapitottuk a könyvtárak állományát, uj tantermeket létesitettünk.

Az évről-évre előirányzott jelentős pénzalapok nyomán megerősödött az RNK Akadémiája szakintézeteinek anyagi alapja is. Mindezek egyre nagyobb lehetőségeket biztositanak az eredményesen kibontakozó tudományos kutató munka számára.

Az oktatásügy demokratikus és tudományos alapon való ujjászervezése lehetővé tette annak tartalmi gazdagodását, az oktatás szinvonalának emelését. Az uj iskola egyre fokozódó mértékben egybekapcsolta az oktatási folyamatot a gazdaság és a kultura fejlődésének konkrét problémáival.

Az esti és látogatás nélküli oktatás lehetőséget nyujt a dolgozóknak, hogy a termelésből való kiemelés nélkül kiegészitsék elemi- és középiskolai, illetve főiskolai tanulmányaikat.

A dolgozók müszaki-szakmai kiképzése, a szivvel-lélekkel a nép oldalán álló, a nép legdrágább törekvéseit előmozditó értelmiségiek ujabb évjáratainak kiformálása szerves része a szocialista építés folyamatának, amelynek kiteljesitése magasfoku szakképzettséggel rendelkező, a világról és a társadalomról való materialista-dialektikus nézetekkel felvértezett szakemberek százezreinek közreműködését kivánja meg a tevékenység minden területén.

A népi demokratikus rendszer egyik nagyjelentőségü vivmánya a hazánkban élő különböző nemzetiségü dolgozók testvéri egyetértése, amely a szocializmus építéséért vivott harcban kovácsolódott ki. Egyenlő mértékben élvezve a szocialista demokrácia által biztositott széles körü szabadságjogokat, a román lakosság oldalán, vállvetve dolgozik a magyar és német lakosság, hazánk valamennyi állampolgára, az üzemekben, a szántóföldeken, az intézményekben, hogy létrehozza az egész nép jólétének szüntelen növeléséhez szükséges anyagi és szellemi javakat. Ugyanigy az iskolákban is, fiaik együtt tanulnak, testvériesen segitik egymást, hogy elsajátitsák a jövő tevékenységükhöz szükséges gazdag ismereteket. Oktatásunk — a nagyszámu magyar, német, szerb és más nyelvü iskola és tagozat révén — jogot és lehetőséget biztosit a nemzeti kisebbségeknek, hogy anyanyelvükön szerezzék meg általános müveltségüket. Több fakultáson párhuzamosan magyar nyelvü tanfolyamok müködnek. Iskolánk erőteljes eszközként segiti elő a különböző nemzetiségü ifjak egymáshoz való közeledését, a testvéri barátság szellemében való nevelését.

Hazánkban élénk kiadói tevékenység folyik a nemzeti kisebbségek nyelvén. 1962-ben például ezeken a nyelveken csaknem 400 könyvcimlet jelent meg, több mint 3.500.000 példányban. A magyar, német és más nyelveken megjelenő több tucatnyi ujság és folyóirat egy-egy száma csaknem 700.000 példányban jelenik meg. Számos színház működik a nemzeti kisebbségek nyelvén. A nemzeti kisebbségek irodalma hatalmasat fejlődött a népi hatalom éveiben. Az a körülmény, hogy a román irók munkáit leforditják a nemzeti kisebbségek nyelvére és az utóbbiak alkotóinak termékeit román nyelvre, elősegiti a kulturális értékek kölcsönös megismerését, megbecsülését, a különböző nemzetiségü dolgozók közötti szorosabb közeledést. Pártunk és államunk fontos célkitüzéseinek egyike szeretett hazánk, a Román Népköztársaság iránti forró szeretet szellemében, az összes nemzetiségek dolgozói iránti testvériség szellemében történő alapos nevelés.

Szocialista államunk nagyrabecsüli azokat a tanitókat és tanárokat, akik szeretettel és állhatatosan foglalkoznak a tanuló ifjuság oktatásával és nevelésével. Az egyre jobb élet- és munkakörülmények megteremtése a tanerők számára a központi és helyi párt és állami szervek állandóan szem előtt tartott feladatává lett. Évről évre érezhetően növekedtek azok az összegek, amelyeket az állami költségvetés a tanügyi egységek fejlesztésére és eredményes működésük biztositására fordit. 1964-ben ez az összeg több mint 6,2 milliárd lejt tesz ki, 666 millióval többet, mint 1963-ban és több mint 4 milliárddal többet, mint 1955-ben, ami ujabb lehetőségeket teremt a különböző foku oktatás továbbfejlesztésére, oktató-nevelő szinvonalának emelésére.

A szocialista építés kiteljesitése egyre nagyobb, felelősségteljesebb feladatokat tüz valamennyiünk elé, beleértve a tanügy, a tudomány és a kultura terén tevékenykedő dolgozókat is. A figyelem, amelyben részesülünk, becsületbeli kötelességünkké teszi, hogy fokozott igényeket támasszunk önmagunkkal szemben és fokozott igényességgel tegyünk eleget a ránk bizott nemes feladatnak.

Ugy vélem, hogy a költségvetéstervezet szocialista hazánk virágzó gazdasági és kulturális fejlődésének záloga, s ezért teljes bizalommal megszavazom.

Roman Moldovan képviselő felszólalása

Engedjék meg, hogy utaljak az 1964. évi gazdasági tervvel és állami költségvetéssel összefüggő néhány kérdésre, amelyet Ion Gheorghe Maurer elvtársnak, a Minisztertanács elnökének nagy érdeklődéssel és büszkeséggel meghallgatott átfogó beszámolója vet fel.

Az első kérdés, amelyről szólni szeretnék, az, hogy a szocialista iparositás folyamatában egyre magasabb szinvonalon hasznositjuk népgazdaságunk anyagi erőforrásait. Lényeges akció ez az ország gazdasági potenciájának emelése szempontjából és azért, mert megvalósitásával egyidejüleg — többek között — felszámoljuk a mult egyik sulyos örökségét; ismeretes, hogy a multban egy tonna import termékért 8—10 tonna hazai terméket kellett adnunk.

A népi demokratikus rendszer éveiben, a Román Munkáspárt irányitásával sokszáz uj vállalatot épitettünk. Fő kincseink — a kőolaj, a fa, a vegyipari nyersanyagok és mások — egyre nagyobb mennyiségben kerülnek be a gazdasági körforgásba ezeken a vállalatokon keresztül, ahol magasabb szinvonalon és mind nagyobb gazdasági hatékonysággal hasznositjuk őket. A tények bizonysága szerint a kőolaj, a fém, a fa és más nyersanyagok minden egyes tonnájából évről évre nagyobb gazdasági értékü termékeket nyerünk, ami azt jelenti, hogy sokkal hatékonyabban hasznositjuk a rendelkezésünkre álló anyagi erőforrásokat.

Az uj technika széles körü bevezetése valamennyi iparágban, az uj vállalatokban, valamint számos korszerüsitett és uj felszereléssel ellátott vállalatban, egyike azoknak a lényeges tényezőknek, amelyek biztositják ezt a magas foku hasznositást és hozzájárulnak az iparágak fokozott fejlesztési ütemének megvalósításához. A hatéves terv első négy évében sikeresen teljesitettük a Román Munkáspárt III. kongresszusán kijelölt erre vonatkozó feladatokat, a jövő évi terv révén pedig létrejönnek a feltételek, hogy más fontos nyersanyagokra is kiterjesszük a magas foku hasznositási akciót. Egyes nagy kapacitásu korszerü berendezések üzembe helyezésével az egy tonna kőolajból nyert termékek értéke 1964-ben el fogja érni az Irányelvekben 1965-re előirányzott szinvonalat. A faiparban az 1963-ban üzembe helyezett uj korszerü feldolgozó egységek lehetővé teszik, hogy 1964-ben az egy köbméter faanyagból nyert termékek értéke több mint 70 százalékkal növekedjék 1959-hez viszonyitva.

Rendkivüli jelentőséggel bir a textil- és bőriparban használt nyersanyagok magasabb gazdasági szinvonalon történő hasznositása. A jövő évi terv előirányozza, hogy a pamutiparban megkezdjük a vevők által igényelt finomabb kelmék gyártását s ugyanakkor jelentős mennyiségü pamutot takaritsunk meg. Hasonlóképpen a bőrök ésszerübb felhasználásával, a bőrfogyasztás csökkentésével egyidejüleg, 1964-ben az ideinél nagyobb és jobb minőségü cipőtermelést valósithatunk meg. A vállalatok korszerü, technikai lehetőségei, a legfejlettebb gyártási folyamatok következetes bevezetése, párhuzamosan a káderek szakképesitésének tökéletesitésével, biztos előfeltétele az erőforrások komplex és magasfoku hasznositási akciója kiterjesztésének és magasabb fokra emelésének.

Jelenleg, amikor fokozott ütemben növekszik ipari termelésünk és amikor — a többi gazdasági ág fejlődésével és a népgazdasági szükségletek növekedésével egyidejüleg bővül a belső piac is, egyre több országgal bővitjük kereskedelmi cseréinket. Termékeink megbecsülésnek örvendenek a világpiacon, s ezért kötelességünk, hogy ki-ki a maga munkahelyén a lehető legnagyobb gonddal teljesitse a termékek minőségi szinvonalának szakadatlan emelését célzó összes előirányzatokat. A termelőerők szinvonalában, a vállalati, néptanácsi, minisztériumi káderek müszaki és gazdasági képzésének szinvonalában végbement minőségi változások, e káderek szervezési képességének és hozzáértésének növekedése alapján bizonyosra veszszük, hogy teljes egészében teljesiteni fogjuk ezt a gazdaságunk fejlődése szempontjából rendkivül fontos előirányzatot.

Valamennyien hallottuk, hogy az 1964-es tervben a beruházások zömét a produktiv jellegü nagy építőtelepekre összpontositjuk, hogy mielőbb üzembe helyezhessünk számos uj és fontos termelőkapacitást. A párt és államvezetőség iránymutatásának megfelelően továbbra is különleges figyelmet kell forditanunk a fokozott munkaütem biztositására ezeken az építőtelepeken arra, hogy idejében megkapják a kivitelezési terveket, és ütemesen ellássák őket építőanyagokkal és berendezésekkel.

A nagy építőtelepeknek elsőbbséget kell biztositani, a minisztériumoknak és szállitóvállalatoknak támogatniuk kell őket, minden feltételt meg kell teremteniük, hogy az uj kapacitások minél hamarabb megkezdhessék a termelést. Gazdaságunk egyre sokrétübbé válik, s igy a szocialista építésben reánk háruló feladatokat nem tekinthetjük elszigetelten. Ezért egyre inkább, állandóan szem előtt kell tartanunk a különböző gazdasági ágak és vállalatok mind sokoldalubb kölcsönös kapcsolatait tekintet nélkül alárendeltségükre. A fentemlitett kérdéssel, azaz a fő beruházásoknak az uj ipari létesitmények nagy építőtelepeire történő összpontositásával kapcsolatban hangsulyozni kivánom, hogy mindazoknak, akik hivatottak előmozditani e nagy ipari létesitmények megvalósitását, s köztük természetesen az Állami Tervbizottság dolgozóinak, ugy kell közreműködniök munkánkban, hogy biztositva legyen az üzembehelyezési határidők tiszteletben tartása, ami rendkivül fontos kérdés egész népgazdaságunk szempontjából.

A hatéves terv részét képező 1964-es állami tervet, akárcsak az előző évi terveket, a III. pártkongresszus Irányelvei alapján dolgozták ki pártunk vezetőségének és személyesen Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtársnak irányitásával, figyelembe véve a hatéves terv teljesitésének menetét, a kijelölt célok megvalósitásában elért sikereket.

Népgazdaságunk komplex módon, sokoldaluan fejlődik a hasznositásra kerülő anyagi- és pénzforrásokkal összhangban. Tudjuk, hogy az Irányelvek előirják a népgazdaság arányos, felfelé ivelő fejlesztését, hogy az Irányelvek alapján állitjuk össze az évi terveket, és a terv teljesitése közben, előirányzataink tulszárnyalásakor, a dolgozók erőfeszitései és alkotó kezdeményezése révén ujabb lehetőségek születnek. Ezért az évi tervekben felvázolt távlati feladatok a végrehajtás folyamán kapnak végső formát és kerülnek összhangba a felmerült konkrét lehetőségekkel; igy tehát a terv egész idő alatt eleven eszköz a népgazdaság vezetésében.

Arra törekszünk, hogy a tervkészités idején és a vállalatokban történő megvitatás folyamán elmélyitsük az együttmüködést a központi állami szervek, minisztériumok és néptanácsok között, s rendszeres terepkapcsolatokat alakitsunk ki a terv végrehajtásának egész idején, mert ezzel megteremtjük a legjobb feltételeket a tervfegyelem erősitésére és hozzájárulunk a tervelőirányzatok és az objektiv gazdasági követelmények közötti összhang biztositásához, az állami terv reális mozgósitó jellegének biztositásához.

Ebben a vonatkozásban igen eredményesnek tartom azt a módszert, hogy a minisztériumok a néptanácsok és az Állami Tervbizottság dolgozóiból álló komplexbrigádok müködjenek együtt a tervkészités szakaszaiban és a tervteljesités folyamán felmerülő különböző kérdésekben. Feladatunknak tekintjük e módszer folytatását és rendszeres javitását.

Befejezésül meg szeretném jegyezni, hogy igen helyesnek és hasznosnak tartom az 1964. évi gazdasági terv és állami költségvetés kérdéseinek egyidejü megvizsgálását a Nagy Nemzetgyülésben. Akárcsak más években, a jövő évi állami költségvetést is a gazdasági terv előirányzataival teljes összhangban állitották össze. Az 1964-es állami költségvetés jövedelmei az anyagi termelésnek a tervben előirányzott fejlődésén alapulnak és biztositják a tervben kijelölt gazdasági és szociális-kulturális akciók pénzellátását. Az állami költségvetés, akárcsak az egész szocialista pénzügyi rendszerünk, értékformában tükrözi a bővitett szocialista ujratermelési folyamat vonatkozásait, s hozzájárul a gazdaság anyagi erőforrásainak ésszerübb felhasználásához, a pénzeszközöknek a döntő gazdasági szektorokra történő összpontositásához, maximális eredmények eléréséhez a lehető legkisebb társadalmi munka ráforditásával.

Az 1964. évi állami terv és költségvetés előirányzatai biztositják a teljesitésükhöz szükséges müszaki-anyagi alapot, a megfelelő pénzeszközöket és kádereket. Fontos gazdasági funkciókat betöltő nemzeti pénzegységünk szilárd, a pénz forgása beilleszkedik köztársaságunk gazdasági fejlődésének egészséges egyensulyába.

Minden előfeltételünk meg van ahhoz, hogy mindannyiunk közös erőfeszitésével biztositsuk az 1964. évi állami terv és költségvetés teljesitését, hogy ujabb lépést tegyünk előre a gazdasági, szociális és kulturális fejlődés utján, amelyen tántorithatatlanul halad népünk a Román Munkáspárt bölcs vezetésével.

Teljes bizalommal megszavazom az 1964. évi állami költségvetést.

Szimfonikus hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara és énekkara vasárnap, december 29-én este 7 órai kezdettel tartja a Kulturpalotában az évad XIII. hangversenyét.

Müsoron: A. Stoia: Három erdélyi tánc, Csajkovszij D-dur hegedüverseny, Mozart: Rondo hegedüre és zenekarra; C. Porumbescu: Ballada; N. Cassian: Öt dal a Köztársaságról (énekhangra, vegyes karra és zenekarra) (bemutató előadás), szóló: Máthé Edit.

Vezényel Jan Hugo Huss, közreműködik Ion Voicu, érdemes művész (hegedü).

Vasárnap, december 29-én délelőtt 11 órakor ifjusági hangverseny, az állami szinház termében.

Érvényes a 13-as számu bérletszelvény. Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a pénztárnál kaphatók.

A MOZIKBAN VETÍTIK

MURESUL filmszinház: Pardaillan lovag. STUDIO filmszinház: Pardaillan lovag. VEAC NOU filmszinház: Trójai Heléna. IFJUSÁGI filmszinház: Moby Dick. VICTORIA filmszinház: A nagy előadás. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): A benzinkut királynője. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Ut a szoros felé. MIKELAKAI filmszinház: Partraszállási engedély.

Az alábbiakban tájékoztatásként közöljük az aradi filmszinházak előadásainak időpontját:

MURESUL 11, 2, 4, 6, 8. STUDIO 10,30, 12,30, 3, 5, 7, 9. VEAC NOU 10, 12, 2, 4, 6, 8. TINERETULUI 9, 11, 3, 5, 7, 9. VICTORIA 2, 4, 6, 8. PROGRESUL (Ujarad) 11, 4, 6, 8. SOLIDARITATEA (Gáj) 4, 6, vasárnap 11, 2, 4, 6. MIKELAKAI filmszinház 5, 7, vasárnap 11, 3, 5, 7.

☆

A Színház bemutatója

VASÁRNAP, december 29-én délután fél 4 órakor: Grădina cu trandafiri (bérletszünet), este fél 8 órakor: De la caz la caz, dar cu haz (bérletszünet).

PRICHINDEL BÁBSZINHÁZ műsora

VASÁRNAP, december 29-én délelőtt fél 10 órakor: Albă ca zăpada. (Az ipari termékeket árusitó Helyi Kereskedelmi Szervezet számára); 12,30 órakor: Ursuleții în vacanță (Az egészségügyi szakszervezet számára), délután 3 órakor: Albă ca zăpada. (Az IRTA vállalat számára), 19 órakor: Ursuleții în vacanță. (Az IPROFIL üzem részére).

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16-92, 30-87, 35 69. Kiadóhivatal: 28-34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A.